

**УПРАВЛЯВАЩ
ОРГАН**

**МИНИСТЕРСТВО НА
РЕГИОНАЛНОТО
РАЗВИТИЕ И
БЛАГОУСТРОЙСТВО
ТО**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

**НАЦИОНАЛЕН
ПАРТНИРАЩ ОРГАН**

**МИНИСТЕРСТВО ПО
ВЪПРОСИТЕ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
НА РЕПУБЛИКА
ТУРЦИЯ**

БЪЛГАРИЯ – ТУРЦИЯ ПРОГРАМА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО (ИПП)

НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Покана за подаване на предложения

№ 2007СВ16ІРО008 – 2011 –2

Краен срок за подаване на предложения: 8 декември, 2011 г.

👉 ВАЖНО

Настоящият превод на Насоките за кандидатстване на български език има за цел единствено и само да улесни потенциалните бенефициенти в процеса им на запознаване с изискванията и възможностите на поканата за набиране на проектни предложения. При неясни текстове, моля, направете справка в английския вариант. При разминавания, неточности и пропуски между българския и английския текст, последният има предимство.

Английският текст на настоящите Насоки за кандидатстване е официалната версия, одобрена от Съвместния комитет за наблюдение.

Съдържание

Съдържание.....	3
Нормативна база.....	4
1 Обща информация.....	5
1.1 Преглед на Програмата за трансгранично сътрудничество (ИПП) България – Турция.....	5
1.1.1 Допустима за финансиране трансгранична зона.....	5
1.1.2 Програмна стратегия.....	6
1.1.3 Цели на програмата.....	7
1.1.4 Приоритетни оси на програмата.....	7
1.2 Структури за изпълнение на програмата.....	8
1.3 Финансова помощ по програмата за Втората покана за подаване на предложения.....	9
1.4 Програмни индикатори.....	9
1.5 Държавни помощи.....	10
1.6 Проекти, генериращи приходи.....	10
2 Правила на Поканата за набиране на проектни предложения.....	11
2.1 Критерии за сътрудничество.....	11
2.2 Хоризонтални теми.....	11
2.3 Приложимо законодателство и обществени поръчки.....	12
2.4 Комуникация и визуална идентификация.....	13
2.5 Критерии за допустимост.....	13
2.5.1 Допустимост на кандидатите (водещ партньори и други партньори).....	14
2.5.2 Допустимост на дейностите.....	19
2.5.3 Допустимост на разходите.....	30
2.6 Как да кандидатствате.....	39
2.6.1 Как да получите пакет с документи за кандидатстване.....	39
2.6.2 Как да попълните Формуляра за кандидатстване и неговите Приложения..	39
3 Приложения.....	47
3.1 Приложения (А).....	47
3.2 Подкрепящи документи (Б).....	48
3.3 Документи с информативна стойност (С).....	52
4 Къде и как да изпратите кандидатурата си.....	52
5 Краен срок за получаване на предложенията.....	57
6 Оценка и подбор на предложенията.....	57
7 Договаряне.....	72
Речник на термините.....	73
Списък на съкращенията.....	74

Нормативна база

При изготвянето на настоящите Насоки за кандидатстване бяха спазени следните нормативни разпоредби:

Основна нормативна уредба от страна на ЕС

- Регламент (ЕО) **№ 1085/2006** на Съвета от 17 юли 2006 г., създаващ Инструмент за предприсъединителна помощ – общ регламент за ИПП;
- Регламент (ЕО) **№ 718/2007** на Комисията от 12 юни, 2007 г. относно прилагането на Регламент (ЕО) № 1085/2006 на Съвета от 17 юли 2006 г., създаващ Инструмент за предприсъединителна помощ – прилагащ регламент за ИПП (ИПП ПР);
- Регламент (ЕС) № 80/2010 на Комисията за изменение на Регламент (ЕО) № 718/2007 за прилагане на Регламент (ЕО) № 1085/2006 на Съвета за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП)

Основни правила на програмата

- • Програма за трансгранично сътрудничество (ИПП) България – Турция 2007 г. -2013 г., одобрена от Комисията на 20.12.2007 г. с референтен номер на програмата ССИ 2007СВ16ІРО008;
- Финансово споразумение между Комисията на Европейските общности и правителството на Република Турция.

Национално законодателство

В допълнение на правните норми по линия на ЕС и правилата на Оперативната програма, следва да се спазват и националните нормативни изисквания. Няколко примера:

- действащо национално законодателство регулиращо конкретни области, например интервенции в околната среда, природно и културно наследство, строителство и др.

Моля, обърнете внимание на това, че всички тези нормативни изисквания трябва да се спазват от кандидатите както по време на изготвянето на проекта, така и в процеса на неговото изпълнение.

1 Обща информация

Настоящите Насоки за кандидатстване целят да предоставят практическа информация за потенциалните бенефициенти по Програмата за трансгранично сътрудничество (ИПП) България – Турция

Това е най-практически ориентираното ниво на документация, необходима за успешното подаване на предложение за проект по тази програма. Насоките за кандидатстване предлагат информация относно начина на попълване на формуляра за кандидатстване, бюджета и свързаните с него формуляри, процедурата за кандидатстване, критериите за подбор на проекти, процедурата по вземане на решения и други практични съвети.

📌 ВАЖНО

Моля, обърнете внимание – това не е Програма „ФАР“ на ЕС или Съвместен фонд за малки проекти. По тази причина, моля, изчетете внимателно тези Насоки за кандидатстване, за да се избегнат грешки!

1.1 Преглед на Програмата за трансгранично сътрудничество (ИПП) България – Турция

Тази програма е съфинансирана от Европейския съюз чрез Инструмент за предприемчивостна помощ (ИПП) и от България и Турция чрез принос от държавните им бюджети, и, където е уместно, от потенциални бенефициенти по проекти.

Програмният документ, изготвен съвместно от двете страни чрез широко партньорство с национални, регионални и местни заинтересовани страни, беше одобрен от Европейската комисия на 20 декември, 2007 г. (Решение № С(2007) 6477). То поставя общата рамка за подпомагане чрез ИПП в трансграничната зона, която програмата обхваща. **Програмният документ можете да намерите в интернет на адрес <http://www.ipacbc-bgtr.eu/> и <http://www.abgs.gov.tr>**

Програмата е продължение в развитието на трансграничните инициативи на ЕС, отразени в инициативата „Външни граници“ и Програма ФАР – Трансгранично сътрудничество между България и Турция.

По-долу е дадена информация за видовете допустими проекти, дейности и бенефициенти, бюджетната разбивка по приоритетни оси и ключови области на интервенция.

1.1.1 Допустима за финансиране трансгранична зона

Допустимата за финансиране зона на сътрудничество се определя в съответствие с правилата за ИПП, указани в Регламент № 1085/2006, според който само районите на ниво III от Класификацията на териториалните статистически единици (NUTS III) или еквивалентни на тях са допустими за финансиране по програмите за трансгранично сътрудничество. В България административно-териториалните единици, съответстващи на NUTS III, са области, определени чрез Закона за административно-териториалното устройство на Република България. В Турция еквивалентът на административно-териториалните единици по NUTS III са провинциите, определени с Решение на Министерски съвет (на Турция) № 2002/4720.

Допустимата за финансиране зона на трансгранично сътрудничество включва общините **Бургас, Ямбол и Хасково** от българска страна и провинциите **Едирне и Къркларели** от турска страна. Зоната на сътрудничество между България и Турция покрива площ от

Насоки за кандидатстване

29032.9 км² с общо население от 1 561 984 души. Общата българо-турска граница се простира с дължина 288 км и 3 действащи гранични контролно-пропускателни пункта.

Географски обхват на зоната на сътрудничество

1.1.2 Програмна стратегия

ИПП заменя пет предишни предприєдинителни инструмента, а именно ФАР, ИСПА, САПАРД, Програмата за предприєдинителна финансова помощ за Турция и CARDS (Програма за помощ от Общността за реконструкция, развитие и стабилизация на Западните Балкани), като така обединява под обща правна рамка цялата предприєдинителна помощ. ИПП е разработен и за да приспособи по-лесно бенефициентите към различните цели и така да осигури целева и ефективна подкрепа според техните нужди и ниво на развитие.

Граничните райони често са изправени пред проблеми породени от тяхното периферно географско разположение и относителна изолираност от националната икономика. В същото време развитието на вътрешния пазар в Съюза (и свободното движение на хора, стоки, услуги и капитал) изведе на преден план необходимостта от балансираното развитие и интеграция на европейските територии.

Програмата за ТГС цели да увеличи максимално специфичната стойност, която да бъде добавена в контекста на описаната рамка.

Програмната стратегия е разработена с акцент върху силните страни и използването на потенциалните възможности на района чрез определените приоритети и сфери на интервенция, като са взети предвид трансграничните нужди и възможности за сътрудничество.

1.1.3 Цели на програмата

Стратегията се стреми да обхване специфичните нужди на граничната зона, едновременно в краткосрочен и дългосрочен план, и да подкрепи следната **обща цел**:

Постигането на балансирано устойчиво развитие, изградено на основата на главните силни страни на българо-турската зона на трансгранично сътрудничество в принос към по-силно европейско сътрудничество и единство.

Общата цел на програмата, заедно с основните ѝ елементи, извлечени на базата на SWOT-анализ (анализ на силните и слаби страни, възможностите и заплахите), водят до формулирането на **следните специфични цели на Програмата ТГС ИПП**, които следва да бъдат взети предвид при изготвянето на проект:

- **Специфична цел № 1: да се подпомогне устойчивото икономическо развитие в зоната на трансгранично сътрудничество на основата на сравнителните преимущества.**
- **Специфична цел № 2: да се подобри общото социално развитие и да се насърчи социалното сближаване между хората и общностите.**
- **Специфична цел № 3: да се подобри качеството на живота чрез ефективното използване на общите природни ресурси успоредно с опазване на ценностите на природното, културното и историческо наследство.**

Всяка от областите на развитие (икономическа, социална, културна и свързана с опазването на околната среда) представлява неделима част от понятието: „устойчиво развитие“, което съответства на общата цел на Програмата за ТГС. Проблемите на устойчивото развитие, от друга страна, ще бъдат решавани с интегриран подход, тъй като ограничените средства не позволяват да се отдели специално внимание и средства за всеки отделен проблем.

📌 ВАЖНО

За повече подробности, свързани с програмната стратегия, моля обърнете се за справка към програмния документ.

1.1.4 Приоритетни оси на програмата

За да се постигнат целите, заложи в програмния документ, партниращите си страни заедно взеха решение по отношение на основните направления, върху които ще се съсредоточат интервенциите по тази програма. Тези основни направления се наричат „Приоритетни оси“ и са следните:

- **Приоритетна ос 1: Устойчиво социално и икономическо развитие;**
- **Приоритетна ос 2: Повишаване на качеството на живота;**
- **Приоритетна ос 3: Техническа помощ.**

📌 ВАЖНО

Само първите две приоритетни оси финансират проекти, подадени от кандидати, а третата цели да обезпечи правилното функциониране на управленските и изпълнителни органи на програмата.

Приоритетните оси се разделят на ключови области на интервенция, както следва:

Приоритетна ос 1: Устойчиво социално и икономическо развитие:

Мярка 1.1: Подобряване на връзките в социалното развитие и социалното сближаване;

Мярка 1.2: Повишаване на конкурентоспособността на икономиката;

Мярка 1.3: Инфраструктурна подкрепа за подобряване на икономическия потенциал на зоната на сътрудничество;

Приоритетна ос 2: Повишаване на качеството на живота

Мярка 2.1: Опазване на околната среда, природата, историческото и културно наследство;

Мярка 2.2: Изграждане на капацитет за устойчивото използване на природните ресурси, културното и историческо наследство.

1.2 Структури за изпълнение на програмата

Съгласно регламентите за Инструмента за предприсъединителна помощ, двете страни партньори са създали следните основни управленски и изпълнителни органи:

Управляващ орган – българското Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Главна дирекция „Управление на териториалното сътрудничество“ в Министерството на регионалното развитие и благоустройството на Република България е Управляващият орган (УО). Управляващият орган отговаря за управлението и изпълнението на трансграничната програма в съответствие с принципите на доброто финансово управление.

Национален партниращ орган – Министерство по въпросите на Европейския съюз на Република Турция сътрудничи в съвместното програмиране, управление и изпълнение на програмата.

Съвместният комитет за наблюдение (СКН) е формиран от представители на национално, регионално и местно ниво от двете страни; осигурява надзора над програмата и отговаря за стратегическите промени в нея.

Съвместен технически секретариат (СТС – централен офис) – базиран в Хасково (България). Той подпомага управленските органи на програмата при изпълнението на техните задължения и е основната връзка за контакт между програмата и потенциалните бенефициенти/партньори по проекти.

Съвместен технически секретариат (СТС – клон/информационни звена) – базиран в Едирне (Турция) като звено на СТС, чиято главна роля е да служи за местен контакт с потенциалните бенефициенти/партньори по проекти.

📌 ВАЖНО

СТС – централният офис и неговият клон/информационно звено – са основните структури, които отговарят за предоставянето на информация и оказването на подкрепа на потенциалните бенефициенти.

1.3 Финансова помощ по програмата за Втората покана за подаване на предложения.

Общият бюджет на програмата по Приоритетна ос 1 и Приоритетна ос 2 за програмния период 2010 г. – 2011 г. е **8.941.025 евро**, от които **7.599.872 евро** представляват размера на съфинансирането от ЕС. Остатъкът от **1.341.153 евро** са националният финансов принос от националните бюджети на страните партньори.

Моля, обърнете внимание на това, че финансовата помощ по програмата не е разделена нито по партньори, нито по допустим регион.

Общата сума предвидена по тази покана за подаване на предложения за двете приоритетни оси се разпределя както следва (в евро)

Приоритетна ос	Финансиране от Общността	Национално публично финансиране*	Финансиране общо
	(a)	(b)	(a)+(b)
Приоритетна ос 1	3.377.721	596.068	3.973.789
Приоритетна ос 2	4.222.151	745.085	4.967.236
ОБЩО	7.599.872	1.341.153	8.941.025

* Принос от националните бюджети на партньорските страни

Управляващият орган си запазва правото да пренасочва всички финансови ресурси в случай на по-малко подадени предложения за проекти или проекти с незадоволително качество.

1.4 Програмни индикатори

Програмните индикатори за изключително важни за ефективното и ефикасно изпълнение на програмата. Те служат за наблюдение и оценка на степента в която програмата е постигнала своите цели и ефективността на тяхното изпълнението. Целта на индикаторите е да измерят дали програмата за трансгранично сътрудничество е постигнала своите стратегически цели и ефективността на избраните средства за интервенция.

Може да се разграничат две нива на индикатори:

Хоризонтално ниво – Индикаторите на хоризонтално ниво включват измерители отнасящи се до взаимодопълващи се принципи, които трябва да бъдат спазвани на всички нива на въздействие на програмата (краткосрочно, средносрочно и дългосрочно).

Вертикално ниво – Постигането на конкретни цели на програмата ще бъде измервано чрез конкретното въздействие, конкретните продукти и резултати включващи индикаторите за сътрудничество.

- Индикаторите за въздействие се отнасят до последиците от програмата а не до прекия ефект;
- Индикаторите за резултат са свързани с директното, непосредствено въздействие върху преките бенефициенти, предизвикано от програмата за нейните преки ползватели;
- Индикаторите за продукт се отнасят за конкретните дейности. Те може да бъдат количествено определени по мерки и проекти.

1.5 Държавни помощи

“Държавна помощ” е всяка помощ, предоставена от държавата или общината или за сметка на държавни или общински ресурси, пряко или чрез други лица, под каквато и да е форма, която нарушава или застрашава да наруши свободната конкуренция чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия, производството или търговията на определени стоки, или предоставянето на определени услуги, доколкото се засяга търговията между държавите - членки на Европейския съюз.

Всяка организация извършваща икономическа дейност, т.е дейност състояща се в предлагане на стоки или услуги на определен пазар, без значение от правния и статус от начина по който се финансира, се счита за предприятие. За да попадне в тази категория една организация, не е нужно тя умишлено да търси получаването на печалба. Публичните организации по дефиниция също не са изключени от определението. Дейностите с търговска цел и цел печалба не са допустими по тази Покана за подаване на предложения.

1.6 Проекти, генериращи приходи

Проекти, генериращи приходи, няма да бъдат финансирани по настоящата Покана за подаване на предложения.

2 Правила на Поканата за набиране на проектни предложения

2.1 Критерии за сътрудничество

Проектите трябва да имат пряко трансгранично въздействие, което се изразява в съобразяване с поне едно от следните условия, описани по-долу: съвместна разработка, съвместен екип, съвместно изпълнение и съвместно финансиране.

Съвместна разработка – означава, че проектът трябва да бъде разработен в тясно сътрудничество между партньорите от двете страни на границата. Предложенията за проекти трябва ясно да интегрират идеите, приоритетите и действията на заинтересованите страни от двете страни на границата. Водещият партньор е координатор на процеса, но трябва да ангажира и други партньори от началото на процеса на разработка;

Съвместно изпълнение – това означава, че дейностите трябва да бъдат изпълнявани и координирани между партньорите от двете страни на границата. Не е достатъчно те да протичат паралелно. Трябва да има ясни, изпълнени със съдържание връзки между това, което се случва от двете страни на границата и редовен контакт между двете страни. Водещият партньор е длъжен да обезпечи правилната координация на дейностите, спазването на графика и постигането на подходящите нива на качеството;

Съвместен екип – това означава, че проектът не трябва да дублира функции от двете страни на границата. Затова, независимо къде се намира лицето, трябва да има съвместно управление на проекта. Персоналът ще носи отговорност за дейностите по проекта от двете страни на границата;

Съвместно финансиране – бюджетът трябва да бъде разпределен между партньорите според извършваните дейности. Съществува само една банкова сметка на проекта за финансовото участие на ЕС и националния принос (която е под контрола на Водещия партньор). Водещият партньор отговаря за администрирането и разпределението на тези средства и отчетността по тяхното използване.

2.2 Хоризонтални теми

Следните хоризонтални теми следва да бъдат съблюдавани от всички кандидати при разработването и изпълнението на техните проекти:

- а) **Равни възможности** – фундаментално право, споделена ценност и основна цел на Европейския съюз – основен приоритет възприет от програмата. Очаква се всички финансирани проекти да спазват този принцип при разработване на проектните цели, дейности и резултати, и при формиране на целевите групи.

Осигуряването на равни възможности се отнася до недопускането на дискриминация въз основа на пол, расова или етническа принадлежност, религиозни вярвания, увреждане, възраст или сексуална ориентация, или на други подобни критерии.

- б) **Устойчиво развитие** – посрещане на настоящите нужди и отчитане нуждите на бъдещите поколения - следва да се разглежда в екологичен, икономически и социален аспект. При разработването и изпълнението на проекта, кандидатите трябва да използват балансирано ресурсите, да подбират подходящи логистични методи, да повишават обществената осведоменост относно въпросите на

устойчивото развитие (напр. чрез включване на съобщения в печатните материали или в електронните писма)

- в) **Промените в климата** – голяма загриженост на световно ниво и на ниво Европейски съюз – следва да бъде още един ключов елемент с който да се съобразят кандидатите. Основните фактори, допринасящи за промените в климата, са парниковите газове отделяни в атмосферата от енергийни и неенергийни източници. Проектите следва най-малко да избягват употребата на такива източници и допълнително да подкрепят борбата срещу климатичните промени.

Съблюдаването на хоризонталните теми ще се отчита по време на оценката на проектите, като ще бъдат присъждани допълнителни точки на проекти, които предлагат изрични мерки оказващи положително въздействие върху една или повече от тях, дори по отношение на повишаване обществената осведоменост. Моля, вижте приложената оценителна таблица.

За повече информация относно приноса на програмата към хоризонталните теми вижте официалната версия на програмата, която е достъпна на: http://ipacbc-bgtr.eu/eng/page/documents/programme_documents

2.3 Приложимо законодателство и обществени поръчки

Проектите трябва да са в съответствие с националното и европейското законодателство по отношение на равните възможности и опазването на околната среда. Проектът трябва също така да спазва европейските законодателни разпоредби относно информацията и публичността.

Бенефициентите имат възможност да възлагат договори на подизпълнители. Подизпълнителите не са нито партньори, нито сътрудници, а са обект на разпоредбите, уреждащи възлагането на обществени поръчки в **„Практическо[то] ръководство за договорни процедури, финансирани от общия бюджет на Европейските общности в контекста на външни действия“ (PRAG).**

📌 ВАЖНО

Когато бенефициентите по един проект възложат дейност/и, за да постигнат целите на операцията, договарянето трябва да се проведе чрез прозрачна тръжна процедура в съответствие съгласно условията на Регламент на ЕС 718/2007, член 121, отразени в Практическото ръководство за възлагане на договори за външни действия на ЕО (PRAG).

2.4 Комуникация и визуална идентификация

Мерките за осигуряване на информация и публичност по проекти финансирани от фондове по ИПП целят популяризиране на дейностите на Европейския съюз, повишаване прозрачността и създаване на общ имидж на интервенциите във всички участващи държави. При осъществяване на всички действия (проекти и програми) следва да се планират адекватни комуникационни дейности. С цел да се максимизира въздействието на комуникационните действия:

- Дейностите следва да са навременни;
- Дейностите следва да са подходящи по отношение на изразходвани ресурси и очаквано въздействие;
- Използваната информация трябва да е достоверна;
- Трябва да са насочени към правилната аудитория, и др.

Кандидатите може да предвидят следните дейности за комуникация и визуална идентификация в апликационните форми:

- Съобщения за пресата;
- Пресконференции;
- Листовки, брошури и бюлетини;
- Интернет страници;
- Информационни табла;
- Плакети;
- Банери;
- Рекламни артикули;
- Аудиовизуални продукции;
- Обществени събития;
- Информация кампании

Детайлни практически насоки (включително образци) относно базисната информация и публичните мерки се предоставят от Европейската комисия в „Наръчник на ЕС за комуникационни средства и визуална идентификация при външни дейности“ публикуван на следния адрес: http://ec.europa.eu/europeaid/work/visibility/index_en.htm).

2.5 Критерии за допустимост

Финансирането по настоящата Програма се предлага на потенциалните бенефициенти чрез състезателна процедура. Управляващият орган, заедно с Националния партниращ орган и Съвместния технически секретариат откриват настоящата покана за подаване на предложения.

Тази покана за подаване на предложения цели да създаде стабилни партньорства в допустимата зона чрез финансирането на т.нар. неинвестиционни или „меки“ проекти (например проучвания, стратегии, семинари, обмен на ноу-хау и др.) и „инвестиционни проекти“ (като строителство, доставки и др.)

Подаването на проекти е отворено за всички потенциални бенефициенти, които отговарят на критериите за допустимост, описани по-долу.

Насоки за кандидатстване

За да бъде допустим за финансиране по програмата, един проект трябва да отговаря на три групи от критерии за допустимост:

- допустимост на кандидатите (виж подточка 2.5.1),
- допустимост на дейностите (виж подточка 2.5.2),
- допустимост на разходите (виж подточка 2.5.3).

2.5.1 Допустимост на кандидатите (водещ партньори и други партньори)

📌 ВАЖНО

По тази покана за подаване на предложения, Кандидат означава група от Водещ партньор и партньори по проекта.

Принцип на водещия партньор: за всеки проект се избира „Водещ партньор“ (ВП) сред партньорите по проекта преди подаването на предложението за проект. Водещият партньор е физическо или юридическо лице в рамките на **допустимата гранична зона по Програмата**. Водещият партньор, като кандидатът, подаващ предложението, носи отговорност за разработването и представянето на проектното предложение, и подписва договора за безвъзмездна помощ (Приложение В) с Управляващия орган.

Водещият партньор поема следните отговорности:

- създава правила за взаимоотношенията си с другите партньори, които участват в операцията в рамките на споразумение, което включва, между другото, и условия, обезпечаващи добро финансово управление на отпуснатите средства по операцията, както и процедура за възстановяване на неправомерно платени суми;
- подписва договора за предоставяне на безвъзмездна помощ за изпълнение на операцията с УО и всички следващи изменения към този договор (ако има такива);
- обезпечава изпълнението на цялата операция;
- прехвърля съответната сума от бюджета на партньорите, участващи в операцията в съответствие с партньорското споразумение и сертифицираните разходи;
- гарантира, че разходите, представени от партньорите, участващи в операцията, са извършени за целите на операцията и съответстват на дейностите, за които партньорите са се споразумели;
- установява дали разходите, представени от партньорите, участващи в операцията, са валидирани от контролните по чл. 108 от Регламент (ЕО) № 718/2007 на Комисията от 12 юни 2007 г.;
- събира информация от партньорите по проекта, осъществява повторна проверка на верифицираните дейности спрямо напредъка по проекта и предава докладите на СТС;
- информира УО за изменения в проекта.

Допълнителна информация за ролята и задълженията на Водещия партньор е посочена в договора за безвъзмездна помощ и образеца на партньорско споразумение (Приложение А3);

🔔 **ВАЖНО**

Всеки проект **трябва** да включва поне един партньор от всяка страна на граничния регион. Проекти, които не отговарят на това изискване, няма да бъдат допускани за финансиране.

Всички партньори носят пряка отговорност за изпълнението на проекта и не могат да действат като посредници.

Всички участващи организации, като кандидати по тази Покана за предложения, се наричат партньори. Помежду си партньорите следва да изберат един, който да бъде **Водещ партньор**. Всички партньори се считат и за кандидати.

Общи критерии за допустимост на кандидатите (Водещ партньор и други партньори)

(1) Водещият партньор и неговите партньори са длъжни да изпълнят всички общи критерии за допустимост, както следва:

- да представляват регистрирани по закон организации (юридически лица) или публични институции (регионални дирекции и/или местни звена на централни администрации, и др.)

и

- да са регистрирани в допустимия за финансиране трансграничен регион между България и Турция

и

- да са организации неразпределящи печалба

и

- да принадлежат към една от следните категории:
  - местни/регионални/национални институции или звена на местни/регионални/национални институции, разположени в допустимата за финансиране зона. В случай, че местна/регионална/национална структура **не е и не може да функционира в качеството си на юридическо лице**, съответната централа с юридическа регистрация, ако такава съществува, следва да бъде партньор по проекта
  - национални и регионални агенции (носещи отговорност на централно, регионално и общинско ниво)
  - администрации на природни паркове
  - местни/регионални дирекции по горите
  - институции в областта на здравеопазването
  - културни институции
  - общински културни центрове
  - регионални агенции по трудовата заетост
  - неправителствени организации или организации с нестопанска цел, като организации за подкрепа на бизнеса, местни предприемачески агенции, агенции за развитие, търговски камари, агенции за развитие на информационните и комуникационни технологии (ИКТ), образователни, обучителни и научноизследователски и развойни институции, сдружения на работодателите и производителите, профсъюзи, държавни и публични агенции и организации
  - образователни институции като университети, училища, колежи и библиотеки
  - Евро-региони

и

Насоки за кандидатстване

- Да носят пряка отговорност за подготовката и управлението на дейностите, без да действат като посредници.

и

- да не бъдат повлияни от потенциален конфликт на интереси със съвместните структури на Програмата (Управляващ орган, Национален партниращ орган, Сертифициращ орган, Одитиращ орган, Съвместен комитет за наблюдение и, Съвместен управляващ комитет и Съвместен технически секретариат). Ако възникне подобна ситуация по време на изпълнението на договора, бенефициентът е длъжен незабавно да информира Управляващият орган.

Горните изисквания са кумулативни и трябва да бъдат удовлетворени в тяхната цялост.

📌 ВАЖНО

Водещият партньор трябва да е регистриран в рамките на допустимия за финансиране регион между България и Турция най-малко 12 месеца преди крайния срок за подаване на предложенията за проекти по текущата покана за подаване на предложения.

📌 ВАЖНО

Водещият партньор и останалите партньори в проекта трябва да попълнят декларация за отсъствие на конфликт на интереси. Съдържанието на декларацията трябва да съответства на разпоредбите на националното законодателство на съответния партньор. Декларацията трябва да посочва, че за всяко декларирано обстоятелство, на лицето подписало декларацията за липса или наличие на конфликт на интереси ще бъде търсена отговорност.

ДЕФИНИЦИЯ НА ПОНЯТИЕТО КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ - Член 52, на Регламент 1605

1. На всички финансови участници се забранява да предприемат каквито и да са мерки по изпълнение на бюджета, които могат да поставят собствените им интереси в конфликт с тези на Общностите. При възникване на такъв случай въпросният участник следва да се въздържа от такива мерки и да отнесе въпроса до компетентния орган.
2. Налице е конфликт на интереси, когато безпристрастното и обективно изпълнение на функциите на участник в изпълнението на бюджета или на вътрешен одитор се компрометират по причини, свързани със семейство, чувства, политическа или национална принадлежност, стопански интерес или всякакъв друг интерес, който се споделя с бенефициера.

Конфликт на интереси е налице, когато са изпълнени кумулативно всички изисквания на чл. 52 от Регламент 1605.

2) Потенциалните кандидати няма да бъдат допуснати до участие по поканата за подаване на предложения, ако:

- (а) са обявени в несъстоятелност или се намират в процедура по ликвидация, дейностите им са обект на съдебно разследване, са във взаимоотношения с кредитори, са замразили бизнес дейностите си, са обект на производство във връзка с дейността им, или се намират в каквато и да е аналогична ситуация, произтичаща от подобна процедура, предвидена в националното законодателство или правото на ЕС;
- (б) осъдени са за нарушаване на професионалната етика с решение на съда, което има сила на res judicata (т.е. което не подлежи на обжалване).

Насоки за кандидатстване

- (в) виновни са за сериозни професионални управленски грешки, доказани по какъвто и да е начин;
- (г) не са изпълнили задълженията си, свързани с изплащането на дългове към консолидирания държавен бюджет;
- (д) съдът е произнесъл присъда със силата на *res judicata* за тяхното участие в измама, корупция, криминална организация или друга незаконна дейност в ущърб на Общностите или националните финансови интереси;
- (е) установено е сериозно нарушение на договора поради неизпълнение на договорните им задължения във връзка с процедура за възлагане на обществена поръчка или друга процедура, свързана с предоставянето на безвъзмездна финансова помощ от Общността или националния бюджет.

Кандидатите се изключват от участие в поканата за подаване на предложения или предоставянето на финансова помощ, ако по време на отправената покана за подаване на предложения:

- (ж) те са субект в конфликт на интереси; конфликтът на интереси представлява всички обстоятелства, които биха могли да повлияят на оценяването или процеса на изпълнение, по обективен или субективен начин. Такива обстоятелства могат да произтекат от икономически интереси, политически или национални привилегии или семейни връзки.
- (з) са виновни за укриване на факти при предоставянето на информацията, изискуема от Управляващия орган/Съвместния технически секретариат, като условие за участие по поканата за подаване на предложения или непредоставянето на тази информация;
- (и) са се опитали да се сдобият с поверителна информация или да окажат влияние върху оценяващите органи по време на процеса на оценяване към тази или предишни покани за подаване на предложения;

В случаите, упоменати в подточки (а), (б), (в), (е), (з) и (и) по-горе, организациите са изключени от участие за период от две години от момента на установяване на нарушението. В случаите, упоменати в подточки (б) и (д), изключването важи за период от четири години, считано от датата на уведомяването за издаденото съдебно решение.

📌 ВАЖНО

От името на всички партньори Водещият партньор трябва да подпише „Декларация за допустимост“ (Приложение А4), чрез която декларира, че всички партньори по проекта, включително Водещия партньор, не попадат в нито една от горепосочените категории от (а) до (и).

📌 ВАЖНО

Максималният брой на партньорите по един проект не трябва да надхвърля пет (5), включително Водещия партньор.

Всички партньори трябва да подпишат партньорско споразумение, където се определят техните права и задължения. Партньорското споразумение трябва да бъде приложено към формуляра за кандидатстване. Образец на партньорско споразумение е приложен към настоящите Насоки (Приложение А3). Партньорите имат право да добавят допълнителни клаузи към партньорското споразумение в отделно приложение към него.

Всички партньори трябва да имат ясни роли при разработването на проекта и неговото изпълнение.

По тази покана за предложения по никакъв начин не се допускат за участие политически партии и организации.

📌 ВАЖНО

Брой на предложенията за проекти и предоставена безвъзмездна помощ на всяка институция/организация:

По настоящата покана за подаване на проектни предложения една институция/организация може да подаде максимум едно предложение за проект като Водещ партньор. В случай, че отделна институция/организация подаде повече от едно предложение за проект като Водещ партньор, всички подадени предложения ще бъдат елиминирани на етап оценка на административното съответствие.

По настоящата покана за подаване на проектни предложения една институция/организация може да участва в не повече от 5 (пет) проектни предложения като партньор (напр. ако организация/институция е подала предложение като Водещ партньор, тя може да бъде партньор в не повече от 4 други проекта, а ако не е подала проект като Водещ партньор, тя може да участва като партньор в не повече от 5 (пет) проектни предложения). В случай, че една организация/институция участва в повече от 5 (пет) проектни предложения, всички проектни предложения ще бъдат елиминирани на етап оценка на административното съответствие.

2.5.2 Допустимост на дейностите

Предложенията за проекти трябва да съответстват на индикативните операции от ключовата област на интервенция към всяка приоритетна ос, така както са определени в Програмата за трансгранично сътрудничество (ИПП) България – Турция.

📌 ВАЖНО

По тази покана за предложения ще бъдат финансирани два типа проекти:

- „меки“ (неинвестиционни) проекти, които си поставят за цел да разработват проучвания, да организират работни и други семинари, обмен на опит и
- „инвестиционни“ проекти като строителни дейности, доставки и др. Такива проекти могат да включват и „меки“ мерки.

По тази покана за подаване на предложения ще бъдат финансирани и предпроектни проучвания или други видове подготовка на техническа документация.

Продължителност на проекта и размер на безвъзмездната финансова помощ

Приоритетна ос	Област на интервенция	Вид мярка	Размер на безвъзмездната финансова помощ (€)	Продължителност на проекта (минимум-максимум месеци)
Приоритетна ос 1 <i>Устойчиво социално и икономическо развитие</i>	1.1 Подобряване на връзките в социалното развитие и социалното сближаване	Мека	50 000-150 000	6-12
	1.2 Повишаване на конкурентоспособността на икономиката	Мека	50 000-150 000	6-12
	1.3 Инфраструктурна подкрепа за повишаване на икономическия потенциал на зоната на сътрудничество	Инвестиционна	250 000-750 000	6-24
Приоритетна ос 2 Повишаване на качеството на живота	2.1 Опазване на околната среда, природата, историческото и културно наследство	Мека	50 000-150 000	6-12
		Инвестиционна	250 000-750 000	6-24
	2.2 Изграждане на капацитет за устойчивото използване на природните ресурси, културното и историческо наследство	Мека	50 000-150 000	6-12

Насоки за кандидатстване

Трябва да се добави, че нито една сума от безвъзмездната финансова помощ не може да превишава 85% (виж подточка 2.2.3). Остатъкът от сумата (15%) се финансира от националните бюджети на страните партньори под формата на национално съфинансиране. Финансов принос чрез собствени средства от страна на кандидатите и партньорите не е задължителен. Няма ограничения за размера на допълнителното собствено съфинансиране.

📌 ВАЖНО

Неинвестиционни („меки“) проекти, включващи предимно „меки“ дейности може да предвиждат изпълнение на „инвестиционни“ мерки (дребномащабно строителство, ремонтни работи, реновиране или доставка на оборудване) ако е необходимо. Инвестиционните разходи в този случай не могат да надхвърлят 25% от общите допустими разходи по проекта, и необходимостта от тях за конкретна дейност/дейности трябва да бъде достатъчно добре обоснована.

„Инвестиционните“ проекти, включващи „меки“ мерки са също допустими за финансиране. В този случай, разходите за инвестиционните дейности трябва да съставляват най-малко 60% от общите допустими проектни разходи.

Приоритетна ос	Област на интервенция	Вид мярка	Налично финансиране за настоящата покана (€)	% за „меки“ / „инвестиционни“ мерки от съответната приоритетна ос
Приоритетна ос 1 <i>Устойчиво социално и икономическо развитие</i>	1.1 Подобряване на връзките в социалното развитие и социалното сближаване	Мека	1 192 137	30%
	1.2 Повишаване на конкурентоспособността на икономиката	Мека		
	1.3 Инфраструктурна подкрепа за повишаване на икономическия потенциал на зоната на сътрудничество	Инвестиционна		
Приоритетна ос 2 <i>Повишаване на качеството на живота</i>	2.1 Опазване на околната среда, природата, историческото и културно наследство	Инвестиционна	3 477 065	70%
	2.2 Изграждане на капацитет за устойчивото използване на природните ресурси, културното и историческо наследство	Мека	1 490 171	30%
		Мека		

👉 ВАЖНО

Бюджетното разпределение между „меки“ и „инвестиционни“ проекти във всяка област на интервенция ще бъде съответно 30:70 % от общата сума на съответната област на интервенция.

Месторазположение: Дейностите трябва да се извършат в една или двете държави: Република България и Република Турция в рамките на допустимите региони, изброени по-долу

Следните области и общини са допустими за Република България:

- ✓ Област **Бургас**: 13 общини – Айтос, Бургас, Средец, Камено, Карнобат, Малко Търново, Царево, Несебър, Поморие, Руен, Созопол, Сунгурларе, Приморско;
- ✓ Област **Ямбол**: 5 общини – Ямбол, Болярово, Елхово, Стралджа, Тунджа;
- ✓ Област **Хасково**: 11 общини – Хасково, Димитровград, Ивайловград, Любимец, Маджарово, Минерални бани, Свиленград, Симеоновград, Стамболово, Тополовград, Харманли.

Следните провинции и околии са допустими за Република Турция:

- ✓ **Провинция Едирне**: 9 околии – Едирне, Енез, Хавса, Ипсала, Кешан, Лалапаша, Мерич, Сюлоглу, Узункьопрю;
- ✓ **Провинция Къркларели**: 8 околии – Бабаески, Демиркьой, Къркларели, Кофчаз, Люлебургаз, Пехливанкьой, Пънархисар, Визе;

Видове дейности:

Видовете дейности, финансирани по всяка Приоритетна ос, Ключови области на интервенция и Индикативни операции трябва да демонстрират ясно трансгранично въздействие върху допустимата за финансиране зона по програмата.

👉 ВАЖНО

Едно/отделно предложение за проект трябва да бъде подадено за финансиране само по една ключова област на интервенция. Това е задължително условие.

По-долу е дадено подробно описание на допустимите дейности по тази покана за предложения:

Приоритетна ос 1 - Устойчиво социално и икономическо развитие

Тази приоритетна ос цели да повиши общата конкурентоспособност на трансграничната икономика и да подобри социалното развитие и сближаване на граничния регион:

Оста е разделена на три ключови области на интервенция, които се отнасят до:

- **Подобряване на връзките в социалното развитие и социалното сближаване**
- **Повишаване на конкурентоспособността на икономиката;**
- **Инфраструктурна подкрепа за повишаване на икономическия потенциал на зоната на сътрудничество.**

Ключова област на интервенция 1 – Подобряване на връзките в социалното развитие и социалното сближаване

Допустимите дейности следва да използват „меки“ мерки и символично се отличават с два типа характеристики: развитие на човешкия ресурс чрез насърчаване на европейската концепция за учене през целия живот и дейности за сътрудничество от типа „от хора за хора“.

Списъкът от дейности включва, но не е ограничен до:

- Развитие на съвместни продукти за обучение, ръководства, учебници, наръчници и др. материали;
- Реализация на трансгранични дейности, чиято цел е развитието на човешкия ресурс и повишаването на уменията на уязвимите граждани, така че те да съответстват на търсенето и изискванията на пазара на работна ръка;
- Създаване на съвместни системи за развитие на човешките ресурси, разработване на стратегии и споделяне на добрите практики в областта на управлението на ЧР;
- Пилотни мероприятия и дейности за създаване на контакти между организациите/институциите чрез реализацията на инициативи за обучение/образование и изграждане на капацитет и на схеми, целящи да укрепят социалните и културни отношения; разработване и реализация на трансгранични инициативи между съответните (обучителни/образователни/научни) институции (като семинари, конференции, обучения, чиято цел е трансфера на ноу-хау, трансфер на технологии, научен и културен обмен), създаването на сътрудничество между образователните/професионални институции и пазара на работна ръка, създаването на съвместни информационни системи, които дават възможност за институционални контакти с цел трансгранични дейности, изследвани за създаването на общи социални и обществени услуги, включително в областта на здравеопазването и др.;
- Реализация на трансгранични дейности в граничния регион, които целят да насърчат успешния бизнес и практиките на трансгранично сътрудничество, както и да засилят обмена на експертни знания;
- Създаване на информационни мрежи за електронни услуги (е-здравеопазване, е-обучение, е-правителство и др.)

Ключова област на интервенция 2 – Повишаване на конкурентоспособността на икономиката

Допустимите дейности следва да използват „меки“ мерки. Списъкът от дейности включва, но не е ограничен до:

- Изготвяне на съвместни изследователски проучвания върху пазарните възможности.

Насоки за кандидатстване

- Реализация на инициативи за развитие на общ пазар на работна ръка и по-тясно сътрудничество между работната ръка.
- Разработване на обучения, научен трансфер и обмен на добри практики с цел да се създаде икономика, базирана на знанието.
- Трансгранични дейности за повишаване на осведомеността във връзка със съответствието с правото на Общността за МСП, относно развитието на пазара и пазарните условия от другата страна на границата: семинари, обучителни курсове, информационни кампании, съвместна разработка на ръководства и други публикации, оценки и други видове сътрудничество в тази насока.
- Създаване на структури за сътрудничество, които да предлагат съвместни трансгранични услуги на бизнеса, особено на МСП, като консултират относно подготовката и регистрацията на частни фирми, НПО и държавни институции, обезпечавайки системи за качество на управлението, продукти и екологични изисквания;
- Съвместни действия за подкрепа на бизнеса и трансгранични бизнес инициативи: създаване на центрове за подкрепа на трансгранични бизнес инициативи, разработване на съвместни маркетинг и рекламни услуги, използване на ИКТ¹ за насърчаване на трансграничното сътрудничество между фирмите (информационни услуги, създаване на бази данни на регионалните заинтересовани страни, съвместни бизнес справочници, интернет платформи, различни интернет-базирани информационни ресурси), съвместни инициативи за привличането на преки инвестиции в трансграничната зона и засилване на трансфера на експертни умения и др.
- Консултации и съвети за стартиране на нов бизнес, бизнес планиране и стратегическо развитие, трансфер на технологии, патенти и търговски марки, правни въпроси, финанси и маркетинг;
- Трансгранични инициативи за насърчаване на предприемаческо сътрудничество: разработване на схеми за подкрепа и създаване на икономически мрежи;
- Насърчаване на трансграничното създаване на контакти чрез организирането на трансгранични бизнес събития като срещи, семинари, обучения, работни семинари, конференции, награди за постижения в бизнеса с цел търсене на партньори, получаване на общи бизнес съвети и обучение, развитие на възможностите за създаване на клъстери и др.
- Подкрепа за основаването на смесени предприятия, кооперации или консорциуми за съвместно производство или предлагане на туристически услуги – изготвяне на бизнес и маркетинг планове, пазарни проучвания, рекламни кампании (пазар и връзки с обществеността), преки експортни продажби и маркетинг.
- Действия, целящи да развият, разнообразят и насърчат устойчивия туризъм в района, на базата на уникалността на общото природно наследство, изобилието на биоразнообразието и културните богатства, рекламиране на трансграничната зона като уникална дестинация;
- Съвместни проучвания, свързани с повишаването на енергийната ефективност и на използването на възобновяеми енергоизточници;

---

¹ ИКТ – информационни и комуникационни технологии

Ключова област на интервенция 3 – Инфраструктурна подкрепа за повишаване на икономическия потенциал на зоната на сътрудничество

(1) „Меки“ мерки

По тази индикативна операция са допустими следните дейности:

- Предварително и последващо проучване на осъществимостта;
- Икономически и технически проучвания;
- Анализ на съотношението приходи-разходи, маркетингови проучвания, финансови планове и планове на паричните потоци;
- Оценка на въздействието върху околната среда;
- Изследователски и информационни услуги за предприемаческите, здравни, социални и образователни организации – създаване на бази данни, интернет платформи, съвместни бизнес справочници, технически проучвания;
- Проучвания на досегашната ситуация и правила за изготвянето на схеми за помощи и инструменти за финансова подкрепа;
- Работни проекти, архитектурни и инженерни планове и изготвянето на друга необходима документация;
- Изготвяне на тръжната (възлагане на обществена поръчка) документация и количествените сметки

(2) „Инвестиционни“ мерки

По настоящата индикативна операция са допустими инвестиционни дейности, целящи подобряване на дребномащабната инфраструктура, които може да се представят в следния списък, който не е ограничителен:

- Развитие/реконструкция на социална инфраструктура (за образование, здравеопазване, детски заведения и др.), включително дребномащабната инфраструктура, която обезпечават равните възможност за достъп до основните институции;
- Инвестиране в/Доставка на специализирано оборудване (например бази данни, информационни системи и др.);
- Ремонт и създаване на дребна инфраструктура, комуникационни мрежи и съпътстващи съоръжения (автобусни спирки, паркинги, тротоари, осветление и зелени площи, разширяване на улици и др.);
- Строителен надзор на дейностите свързани с инвестициите в дребномащабната инфраструктура.

📌 ВАЖНО

Инвестиционните дейности трябва да се провеждат на публична общинска или публична държавна собственост. Собствеността трябва да е:

- освободена от ипотечи;
- да не е обект на неуреден съдебен спор;
- да не е обект на иск съгласно приложимото национално законодателство.

Всички предвидени инвестиционни дейности трябва да бъдат придружени с одобрен/заверен работен проект и издадено разрешение за строеж (ако е приложимо според съответното законодателство²). В случай на строителни дейности за които съответното законодателство не изисква одобрение на

---

² Закон за устройство на територията (Държавен вестник на Република България № 1/2001)

Насоки за кандидатстване

работен проект и издаване на разрешение за строеж, кандидатът трябва да представи становище от съответните органи относно изключението от правилото за представяне на одобрен работен проект.

Всички доставки трябва да бъдат придружени от детайлна техническа спецификация, релевантни единични цени и обща стойност.

Всички цени отнасящи се до инвестиционните дейности трябва да бъдат в Евро.

Всички инвестиционни предложения трябва да имат положителна оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС), ако за подобни дейности се изисква ОВОС според националното законодателство.

В случаите когато съответното законодателство не изисква извършване на ОВОС, кандидатът трябва да представи становище от съответните органи относно изключението от правилото за представяне на положителна оценка за въздействието върху околната среда.

Приоритетна ос 2 – Повишаване на качеството на живота

Общата цел на тази Приоритетна ос е да предвиди сътрудничество за опазване на природата и специфични аспекти на околната среда, защита на историческото и културно наследство, както и осигуряване на помощ при спешни случаи.

Оста е разделена на две ключови области на интервенция, които са свързани с опазването на околната среда, природата, историческото и културно наследство и изграждането на капацитет за устойчивото използване на природните ресурси, културното и историческо наследство.

Ключова област на интервенция 1 - Опазване на околната среда, природата, историческото и културно наследство

Списъкът от дейности включва, но не е органичен до:

(1) „Меки“ мерки

- Изграждане на трансгранични интегрирани подходи, мрежи и сътрудничество между съществуващите институции в областта на околната среда (например агенции за опазване на околната среда, администрациите на защитените територии) за поддържането на устойчивостта на екосистемите и опазване на естествената среда чрез развитието и прилагането на съвместни/свързани планове за управление и съвместни решения за защитените природни територии и опазване на биоразнообразието, чрез развитието и прилагането на съвместни планове/образователни/обучителни програми за предотвратяване на замърсяването, обезлесяването и ерозията на почвите;
- Дейности, целящи да укрепят трансграничното сътрудничество между културните институции/организации чрез създаването на нови общи трансгранични културни продукти и услуги, развитие на културния туризъм, съвместни изследвания върху културното наследство, усъвършенстване на модели на управление на културни обекти и др.;
- Разработване на нови трансгранични интегрирани продукти на селския туризъм, които обхващат целия туристически цикъл – дестинации, услуги, изграждане на умения, програми за изграждане на посетителски центрове, маркетинг, реклама и др.

Насоки за кандидатстване

- Културно сътрудничество чрез създаването на съвместни традиционни и нови фестивали, изложби, културни събития, насърчаване/съживяване на традиционните занаяти, обичаите и културното наследство;
- Инициативи, които подкрепят/популязират историческото и културно наследство в трансграничната зона;
- Разработване на съвместни системи за ранно оповестяване с цел предотвратяване на природни и технологични бедствия;
- Съвместни изследвания на въздействието на промените в климата върху района и съвместни планове за действие за намаляването на това въздействие;
- Дейности за ограничаване на екологичното замърсяване в минните обекти (например, обмен на опит, трансгранични изследвания, изготвянето на устойчиви планове за управление и др.);
- Пред-проектни проучвания, проучвания за осъществимост и оценка на въздействието върху околната среда;
- Разработване на работни проектни, подробни проектни/архитектурни/ инженерни планове, картографиране (в съответствие с националното законодателство на страните партньори) и изготвянето на необходимите документи за инвестиране в тази конкретна ключова област на интервенция;
- Научноизследователски и информационни услуги – създаване на бази данни, интернет платформи, технически проучвания и др.;
- Реализирането на програми и системи за наблюдение, събиране на данни, съхранение на данни и тяхното разпространение, включително изграждането на институционален капацитет.
- Реализиране на дейности за подобряване управлението на горите и устойчивото използване на местните природни ресурси, включително събирането на други (не култивирани) продукти (билки, гъби), което да гарантира устойчивото им използване, както и организиране на кампании за обществена осведоменост за насърчаване на опазването на природата.

(2) „Инвестиционни“ мерки

- Подобряване и ре/конструкция на дребномащабна инфраструктура, насочена към природни и културни обекти;
- Възстановяване, опазване и консервация на значими територии, видове и местообитания (рекултивация на засегнатите територии, включително унищожени от пожари, презасаждане, възстановяване на влажни зони, възобновяване на популации на ендемични видове, залесяване с внасяне на подобрители в почвата и др.)
- Създаване/възстановяване на маркировка – табла, стрелки, картови схеми, маркировка на пътеки, обяснителни/насочващи табели и др., в съответствие със съществуващата номенклатура, карти и издадени пътеводители.
- Ре/конструкция или рехабилитация на модерна туристическа инфраструктура – площадки за къмпинг и съоръженията прилежащи към територии с голяма природна стойност; системи от алеи за пешеходци, горски пътеки, еко-пътеки, пътеки за езда; създаване на зони и съоръжения за скално катерене, водни спортове; създаване и оборудване на места за отдих, места за пикник с условия за безопасно палене на огън и съответния надзор (според изискванията на националното законодателство там, където е разположено мястото).

- Изграждане на пътеки за велосипедисти и мотористи на подходящи места (поради екологичните проблеми, които създават тези дейности, територии и маршрути, които са податливи на ерозия, не трябва да се използват за тази цел. За този тип дейности трябва да се изисква Оценка на въздействието върху околната среда).
- Създавана и оборудване на места за наблюдение на животни: платформи за любители на птици и фотографи, хранилки за диви птици/животни, изработени от естетично/екологично съобразни материали. „Зелени“ и „тематични“ еко-пътеки (орнитоложки, ботанически), образователни/научни пътеводители.
- Създаване на по-добра инфраструктура за посещение от туристи, включително за хора с увреждания, подобряване на достъпа и комуналните услуги към природните феномени/забележителности и културни обекти, например стълби, осветление, водоснабдяване и канализация, електричество, отопление и вентилация, монтиране на пътни знаци и табели, терасиране, тоалетни, малки съоръжения за събиране на отпадъците и др.
- Строителни дейности, които да подобрят достъпа до забележителности и обекти на селски туризъм – паркинги, ре/конструкция на пътищата (с ограничена дължина до 2 км), зони за отдих и др., и съответния надзор (според изискванията на националното законодателство там, където е разположено мястото).
- Ре/конструкция/преоборудване/рехабилитация на сгради, „насочени към природата“ осведомителни/образователни/посетителски центрове (това са центрове, които изпълняват дейности, целящи да привлекат туристите по-близо до природата), съчетани/или не с професионално обучение на водачи, аниматори, планински водачи, спасителни отряди и др.
- Развитие и изграждане на дребно-мощна инфраструктура, свързана с културните обекти; Ре/конструкция/рехабилитация на културните центрове/обекти и прилежащата дребно-мощна инфраструктура.
- Дребно-мощни инвестиционни дейности с малък обхват и доставка на специализирано оборудване и технологии, свързани с опазването на природата и необходими за осъществяването на дейности по този компонент (например закупуване и внедряване на системи за полево наблюдение, събиране, съхранение и разпространение на данни, системи за ранно оповестяване, подобряване на горското управление и др.).
- Доставка на оборудване и материали – за осведомителни, образователни, посетителски или други центрове; създаване на информационни системи за туристическата информация и културните центрове, оборудване за културни събития, за системи за наблюдение (например наблюдение на нивото на влажността и температурата в музеите), вентилационни системи, охранителни системи и др.
- Дребно-мощни инвестиционни мерки за подобряването/рехабилитирането на кладенци/потоци/езера и заобикалящите ги територии, ерозирани земни участъци и влажни територии, археологически, етнографски и фолклорни обекти.
- Подготовка и реконструкция на ферми за внедряването (или преминаването към) технологии за органично фермерство, животновъдство и аквакултури.
- Инвестиции в дребната инфраструктура, чиято цел е развитието на устойчиво органично фермерство, рибовъдство, земеделие и овощарство, включително отглеждането и производството на билки, ядки, растения с медицинско предназначение, подправки, зеленчуци, пчелни продукти, животински продукти, отглеждане на гъби, диви горски плодове, създаване на разсадници за дървета и др.
- Инвестиции в дребно-мощната инфраструктура, чиято цел е да премахнат техническите бариери като подобрят инфраструктурата за събирането на

Насоки за кандидатстване

селскостопански/органични отпадъци, изхвърлянето на хербициди, анаеробно разлагане и производство на биогаз, пречистване на селскостопанските отпадъчни води и др.

- Дейности, целящи непрекъснатата защита от отрицателните последици от наводненията – почистване на речните корита, възстановителни работи от стихийни бедствия, възобновяване/рехабилитация на структурите за воден контрол и пренасочване, като: защитни стени, насипи, диги, вълноломи; рехабилитация и изграждане на отводнителни съоръжения и инфраструктура, създаване на малки хидротехнически съоръжения и предприемане на други действия за подобряване на трансграничното управление на наводненията, укрепване на реките с цел наблюдение на водите и др.
- Надзор над строителните работи, свързани с инвестициите в дребно-машабна инфраструктура.

👉 ВАЖНО

Инвестиционните дейности трябва да се провеждат на публична общинска или публична държавна собственост. Собствеността трябва да е:

- освободена от ипотечи;
- да не е обект на неуреден съдебен спор;
- да не е обект на иск съгласно приложимото национално законодателство.

Всички предвидени инвестиционни дейности трябва да бъдат придружени с одобрен/заверен работен проект и издадено разрешение за строеж (ако е приложимо според съответното законодателство³). В случай на строителни дейности за които съответното законодателство не изисква одобрение на работен проект и издаване на разрешение за строеж, кандидатът трябва да представи становище от съответните органи относно изключението от правилото за представяне на одобрен работен проект.

В случай на дейности по опазване на културното и историческо наследство, работният проект за опазване/възстановяване/изграждане трябва да бъде одобрен от съответните национални институти за културно наследство, преди подаване на проектното предложение.

Всички доставки трябва да бъдат придружени от детайлна техническа спецификация, релевантни единични цени и обща стойност.

Всички цени отнасящи се до инвестиционните дейности трябва да бъдат в Евро.

Всички инвестиционни предложения трябва да имат положителна оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС), ако за подобни дейности се изисква ОВОС според националното законодателство.

В случаите когато съответното законодателство не изисква извършване на ОВОС, кандидатът трябва да представи становище от съответните органи относно изключението от правилото за представяне на положителна оценка за въздействието върху околната среда.

Уверете се, че всички инвестиции (напр. инфраструктурни дейности) се извършват съгласно съответното законодателство на Общността в областта на околната среда. Процедурите за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), които са описани

³ Закон за устройство на територията (Държавен вестник на Република България № 1/2001

Насоки за кандидатстване

в Директивата за ОВОС⁴ са в пълна сила за всички инвестиционни проекти по ИПП. Ако Директивата за ОВОС още не е напълно транспонирана в националното законодателство, процедурите трябва да са подобни на тези, установени в горепосочената директива. Ако съществува вероятност проектът да засегне обекти с важност за опазването на естествената среда, следва да се извърши и подходяща оценка за съхранението на естествената среда, еквивалентна на тази в член 6 на Директивата за местообитанията⁵.

Ключова област на интервенция 2 - Изграждане на капацитет за устойчивото използване на природните ресурси, културното и историческо наследство

Индикативни операции

(1) „Меки“ мерки

- Съвместни научноизследователски проучвания, обмен на информация и ноу-хау относно опазването на природните ресурси в трансграничната зона, обмен на добри практики и ноу-хау в сферата на възстановяването и съхранението на културното наследство, популяризиране на природните и културни обекти, и тяхната трансформация в туристически обекти;
- Съвместни трансгранични информационни и осведомителни кампании, фокусирани върху опазването на околната среда и природосъобразното поведение, опазване на уязвимите/деликатни територии/местообитания, върху предизвикателствата, свързани с предпазване от екологичните рискове и борба срещу промените в климата, устойчивото използване на природните ресурси и разпространение на правилата за събирането на негорските продукти, готовност за извънредни положения, намаляване на отрицателното въздействие на икономическите дейности върху околната среда и насърчаване на екологично съобразните икономически дейности и др.;
- Създаване на информационни мрежи за популяризиране на общото културно наследство в региона;
- Дейности, свързани с маркетинга и рекламата на културните, природни и селски забележителности – публикуване на брошури и листовки, популяризиране на селските продукти в дадения район, организация на изложби/семинари/конференции, създаване на бази данни, интернет страници и мултимедийни продукти, идентифициране на съществуващите нужди и тенденции на пазара и разработването на подходящи маркетингови стратегии за продуктите;
- Инициране на партньорства между местните заинтересовани лица в трансграничната зона и осъществяването на съвместни действия, насочени към повишаване на осведомеността, маркетинг и реклама, изграждане на капацитет, организация на кръгли маси и работни семинари за обсъждане на теми, свързани с устойчивото развитие на селския туризъм и валоризацията на местните природни дадености и културното наследство.

Следните видове дейности не са допустими за финансиране по двете приоритетни оси:

- Дейности, свързани само или главно с индивидуални спонсорства за участие в работни и други семинари, конференции и конгреси;

⁴ Директива на Съвета 85/337/ЕИО от 27 юни 1985 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 175, 5.7.1985, стр. 40. Директива последно изменена с Директива 2003/35/ЕО (ОВ L 25.6.2003, стр. 17.)

⁵ Директива на Съвета 92/43/ЕИО от 21 май 1992г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L206, 22.7.1992). Директива, последно изменена с Регламент (ЕО) № 1882/2003 (ОВ L 284, 31.10.2003 г., стр. 1)

Насоки за кандидатстване

- Дейности, свързани само или главно с индивидуални стипендии за обучение или обучителни курсове;
- Дейности без реално трансгранично въздействие;
- Дейности, които предвиждат финансиране на обичайните управленски дейности на местните организации;
- Дейности, които са започнати преди кандидатите да подпишат договор за безвъзмездна финансова помощ с изключение на подготвителни дейности по проекта;
- Дейности, свързани с политически партии;
- Благотворителност – дарения;
- Дейности, обхванати в други програми на Общността;
- Еднократни дейности, като конференции, кръгли маси, семинари или подобни събития. Тези действия е възможно да се финансират ако представляват част от по-голям проект. Подготвителните дейности за конференция и публикуването на резултатите сами по себе си не представляват по-голям проект;
- Действия за които партньорът вече получава средства, напр. от държавния бюджет, други програми на общността или други фондове;
- Търговски дейности;
- Действия които са идеологически пристрастни;
- Дейности за предоставяне на грантове (напр. използване на безвъзмездната помощ за разпределянето и като безвъзмездна помощ / във финансово изражение или в натура/ или заеми за други организации или лица, като например тези, които в момента създават своя бизнес);
- Действия които включват условия за финансиране на основни дейности текущо изпълнявани от кандидата или партньорите (ако има такива);
- Действия подпомагащи основаването или дейности на частни или публични предприятия и дейности целящи получаването на печалба.

2.5.3 Допустимост на разходите

Само „допустимите разходи“ ще бъдат взети предвид за финансова подкрепа. Следователно бюджетът е едновременно оценка на разходите и таван за „допустимите разходи“. Обърнете внимание на това, че допустимите разходи трябва да се базират на действително извършени разходи, доказани чрез подкрепящи документи. Допустимостта на разходите се прилага за публичното (ЕС и национално) участие.

Препоръките за отпускане на безвъзмездна помощ винаги са подчинени на условието, че при процеса на проверка, който предшества подписването на договора, не са открити проблеми, които изискват промени в бюджета (например аритметични грешки, неточности или нереалистични разходи и други недопустими разходи). Тази проверка може да доведе до искания за допълнителни разяснения и е основание Управляващият орган да наложи промени или намаления, за да коригира подобни грешки или неточности. Размерът на безвъзмездната финансова помощ и процентът на съфинансиране от ЕС в резултат на тези корекции не може да бъдат увеличавани.

Следователно в интерес на кандидата е да предостави реалистичен и рентабилен бюджет.

Изисквания за допустими разходи:

Разходите трябва да се извършват в съответствие с:

- Регламент (ЕО) № 718/2007 [ОJ L 170 от 29.06.2007 г.] на Комисията от 12 юни, 2007 г. относно прилагането на Регламент (ЕО) № 1085/2006 на Съвета от 17 юли

Насоки за кандидатстване

2006 г., създаващ Инструмент за предприсъединителна помощ – прилагащ регламент за ИПП (ИПП ПР);

- Регламент на Европейската комисията No 80/2010 от 28 януари 2010 в поправка на Регламент на Европейската комисия No 718/2007 за прилагане на Регламент (ЕО) No 1085/2006 на Съвета на Европа за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП);
- Практическото Ръководство за провеждане на тръжни процедури за външни действия на ЕС (PRAG);
- Постановление No 275 на МС от 23.11.2009 г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Програмата за трансгранично сътрудничество между Република България и Република Турция по Инструмента за предприсъединителна помощ за програмния период 2007-2013 г.

За да бъдат допустими за финансова подкрепа по поканата за подаване на предложение, разходите следва да:

- са необходими за изпълнението на дейността и да са съобразени с принципите на доброто финансово управление, по-специално и съотношението качество/цена и рентабилност;
- са предвидени в бюджета на проекта;
- са действително извършени от Водещия партньор или неговите партньори по време на периода на реализиране на дейностите, формулирани във формуляра за кандидатстване;
- са отчетени във финансовата и данъчна документация на партньорите, както и са видими и проверими, придружени от подкрепящи документи;
- са верифицирани и сертифицирани като допустими от контролорите, определени съответно от Управляващия орган и Националния партниращ орган;
- съответстват на предвиденото в договора за безвъзмездна помощ, националното и европейско законодателство;
- не са получавали финансирано от друг държавен фонд;
- да са извършени (разходвани) до края на проекта. Началната дата за допустимостта на разходите за подготовка на проекта е датата на официално одобрение на Финансовото споразумение между Република Турция и Комисията на Европейските общности (26 май, 2009 г.), но не по-рано от една година преди датата на обявяване на поканата за подаване на предложения. Началната дата за допустимост на останалите разходи е датата на подписване на договора за безвъзмездна финансова помощ между УО и Водещия партньор.

Най-общо разходите са допустими, ако са съобразени с принципите на ефективното финансово управление и, ако е приложимо, със съответните разпоредби за възлагане на обществени поръчки.

Началната дата на проекта е „денят следващ този в който последната от двете страни е подписала” договора за предоставяне на безвъзмездна помощ с изключение на разходите за подготовка на проекта.

Тъй като ДДС не е допустим разход, ако бъде възстановен от краен бенефициент, крайните бенефициенти, които отправят искане за покриване на разходи с „включено ДДС” ще трябва да издадат документ, че не възстановяват ДДС по никакъв начин. Крайните бенефициенти частично възстановили ДДС трябва да предоставят на контролорите доказателство за процента на невъзстановим ДДС.

Според чл. 89(3) на Регламент (ЕО) № 718/2007 на Комисията, чрез дерогация от чл. 34(3), следните разходи са **допустими** за финансиране от ИПП:

- (а) ДДС, ако са изпълнени следните условия:
  - (i) разходи, които не могат да бъдат възстановени по никакъв начин от други източници според националното законодателство (за България – Закон за ДДС, писмо с № 91-00-502/27.08.2007 на Министерството на финансите; за Република Турция – Закон за ДДС №:3065; и писмо-декларация от Министерство на финансите № 91-00-502/27.08.2007);
  - (ii) разходи, за които е установено, че са поети от крайния бенефициент; и
  - (iii) са ясно формулирани в предложението за проект.
- (б) такси, свързани с транснационални финансови транзакции;
- (в) в случаите, когато изпълнението на операцията налага разкриването на отделна банкова сметка/сметки, се покриват банковите такси за разкриване и обслужване на сметките;
- (г) такси за правни консултации, нотариални такси, заплащане на технически или финансови експерти и разходи за счетоводни услуги и одити, ако те са пряко свързани със съфинансираната операция и са необходими за нейната подготовка или изпълнение;
- (д) таксите за издаване на банкови гаранции от банки или други финансови институции, доколкото гаранциите се изискват по силата на националното или общностното законодателство;
- (е) Режимни разходи, ако са базирани на реално извършени разходи по осъществяването на въпросната операция. Фиксираните суми, базирани на средните разходи, не могат да надвишават 25% от тези преки разходи по една операция, които са в състояние да окажат въздействие върху нивото на режимните разходи. Изчисленията трябва да бъдат подходящо документирани и периодично преразглеждани;
- (ж) Покупката на земя на стойност до 10% от общите допустими разходи за дадената операция.

📌 ВАЖНО

Принос в натура не е допустим разход по настоящата покана за набиране на предложения!

📌 ВАЖНО

Въз основа на разрешение от СКН, УО/НПО си запазват правото да проведат преговори и да извършат бюджетни намаления, след проведена оценка и на база препоръките, предоставени от оценителите и работната група за оценка!

Списък на допустимите разходи

📌 ВАЖНО

Общата сума на максималните ставки по бюджетните линии, изброени по-долу, надвишава 100%. В реалните предложения за проекти с действителни разходи, сумата трябва да бъде равна на 100%. Минималният праг за Бюджетна линия 6 за инвестиционни проекти е задължителен и неспазването му може да е основание за отхвърляне на проектното предложение. За останалите бюджетни линии, **указаните по-долу прагове са строго препоръчителни и ще бъдат наблюдавани по време на оценката на проектното предложение.**

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 1: Административни разходи по проекта – максимум 25% от общите допустими разходи по проекта за „меки“ проекти и максимум 15% от общите допустими разходи за „инвестиционни“ проекти.

Възнаграждения на персонала, който участва в осъществяването на проекта. Включени са и всички административни разходи като:

Подлиния	Допустими разходи
<p>Възнаграждение на персонала* по проекта</p>	<p>Административният персонал е: Ръководител на проекта, координатор, счетоводител, асистент. Членовете на екипа на проекта изпълняват периодично повтарящи се действия, свързани с организацията, координирането, управлението и отчитането на дейностите и резултатите по проекта през периода на изпълнението му. За всички бенефициенти от българска страна това предполага, че назначаването на членовете на екипа на проекта следва да бъде направено чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Трудов договор / втори трудов договор или допълнително споразумение към трудовия договор в съответствие с Кодекса на труда. • За лица, наети по договор като държавни служители, следва да бъде издадена заповед от ръководителя на съответната администрацията за определяне на екипа на проекта. Разходите за възнаграждение на членовете на екипа се отчитат пропорционално на извършената работа по време на изпълнението на проекта чрез отчет за отработените часове по проекта (time sheet). <p>Разходите за административен персонал за изпълнение на задачи за управление на проекта и/или задачи относно изпълнението на конкретни дейности са допустими при следните условия:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Членове на екипа на проекта трябва да бъдат пряко наети от организацията изпълняваща проекта въз основа на редовен трудов договор (или друг подобен тип договор, в съответствие с националното законодателство) между служителя и организацията изпълняваща проекта в качеството и на работодател. - Приносът за държавните служители като "служители" на организацията-партньор може да се счита за допустим по бюджетен ред "Разходи за персонал". - Наетото лице може да работи на пълен работен ден или на непълно работно време за проекта. <p>Единиците, които могат да бъдат използвани за настоящата подлиния са "месец" и "час". "На месец" се използва за пълно работно време, а "на час" - за непълно работно време. Типът заетост (пълно или непълно работно време) се посочва за всяка заемана позиция и трябва да съответства на единичната ставка (максимален размер на единичната ставка е допустим само за пълно работно време). Максималният размер на единичната ставка, може да се базира на средния размер на заплащане за съответния район и длъжност. Ако е необходимо, организациите могат да наемат/възложат на външни технически експерти изпълнението на дейност/дейности по проекта, с изключение на регулярните задачи (правен експерт, експерт по обществени поръчки, обучители и др.) в съответствие с българския Закон за задълженията и договорите (ЗЗД). Разходите за тези експерти следва да бъдат включени в бюджета по бюджетен ред 5 "Външна експертиза и услуги".</p>

Насоки за кандидатстване

Наем на офис	Разходи по наем на офис за целите на проекта.
Режийни	Разходи за покриването на такси за електричество, отопление, вода и др.
Консумативи	Разходи за закупуване на хартия, химикалки, дискети, папки, тонер касети и др.

* Праговете за възнаграждения на персонала са изчислени на базата на: максимален бюджет и продължителност на даден проект, екип от 4 члена за "меки" проекти и екип от 6 члена за "инвестиционни" проекти, и пълен работен ден на трудовите правоотношения на членовете. Увеличаване на средната месечна работна заплата на член на екипа чрез намаляване на продължителността на проекта или чрез назначаване на непълно работно време, като същевременно се запазва максималния праг не се препоръчва и може да доведе до по-ниски резултати в техническата оценка и/или до преговори за ревизия на бюджета.

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 2: Пътни разходи и разходи за престой – максимум 15% от общите допустими разходи по проекта за „меки“ проекти и максимум 10% от общите допустими разходи по проекта за „инвестиционни“ проекти

Тази бюджетна линия ще покрива разходите на участниците от двете страни (персонал по проекта и/или преки бенефициенти) при събития, които се провеждат в двете партньорски страни, както следва:

- събития, свързани с проекта (технически срещи, срещи на съвместните работни групи, срещи на екипа по проекта и др., работни и други семинари, обучения)
- командировки, свързани с дейностите по проекта;

Подлиния	Допустими разходи
Пътни разходи	<p>Пътните разходи обикновено покриват разходи за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • билети за влак; • билети за автобус; • наем на превозно средство за операцията; • пътувания с кола/минибуc (разходи за бензин/км, застраховка за кола, зелени карти, пътни такси и др.); • медицинска застраховка; • разходи за визи; <p>⚠ ВАЖНО Общият брой километри в проектното предложение трябва да се определя в съответствие с обхвата на проекта. Разходите за гориво на лично моторно превозно средство, превозни средства на организацията или автомобил под наем се бюджетират в километри. В подлинията трябва да бъдат включени бюджетните разходи за гориво за превозните средства, използвани за различните събития.</p>
Дневни	<p>Дневни В рамките на допустимата за финансиране гранична зона на двете партниращи си страни дневните възлизат на 20 евро; извън допустимата зона дневните са 35 евро.</p>
Престой	<p>Разходи за престой В рамките на допустимата за финансиране гранична зона на двете партниращи си страни разходите за престой следва да са до 60 евро; Извън допустимата за финансиране зона разходите за престой</p>

Насоки за кандидатстване

достигат до 130 евро.

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 3: Срещи, конференции, събития

Разходите за организация на срещи, семинари, пресконференции, осведомителни кампании, обучения, комитети за оценка и др. включват:

Подлиния	Допустими разходи
Наем на зала	Разходи за наем на зала – за срещи, обучения или оценителни процедури (препоръчителна мерна единица – на час);
Наем на аудио/видео оборудване	Разходи за наем на оборудване, включително: <ul style="list-style-type: none"> • оборудване за превод; • аудио оборудване; • видео оборудване; • други разходи, свързани с осигуряване на оборудване за събития.
Кафе-паузи, напитки, закуски и др.	Разходи за кафе-паузи, напитки и закуски, кетъринг, официални вечери и обеда за всички участници в събитията; ⚡ ВАЖНО Разходите са допустими само ако са ясно заявени и лесно установими в поканата/програмата. Разходи за алкохолни напитки и цигари не са допустими.
Подготовка на материали	Разходи за подготовката на материали към събитията (покани, програми, презентации и др.)
Консумативи	Разходи за консумативи като хартия, папки, кутии, дискети, компактдискове и др.
Наем на превозни средства за събитие	Разходи за наем на превозни средства за събитие
Настаняване за участниците в събитията	Разходи за директни бенефициенти, целеви групи, участници в събитията и т.н. В рамките на допустимата за финансиране гранична зона на двете партниращи си страни разходите за престой следва да са до 60 евро; Извън допустимата за финансиране зона разходите за престой достигат до 130 евро.

⚡ ВАЖНО

Във всяка бюджетна под-линия разходите следва да се бюджетираат «за събитие» и «на участник» в съответствие с описанието на дейностите по проекта.

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 4: Информация и публичност

Подлиния	Допустими разходи
Закупуване на рекламни материали	Разходи за закупуването на рекламни материали като химикалки, ключодържатели, компактдискове, USB-устройства, шапки, чанти, бележници, папки и др.
Изработка, дизайн, превод и др.	Разходи за изработката, дизайна, превода, публикуването или отпечатването на: <ul style="list-style-type: none"> • информационни материали (относно документите по проекта, изпълнението му и др.); • брошури, листовки (информиращи за реализирането на проекта и неговите резултати); • наръчници и ръководства (относно проекта);

Насоки за кандидатстване

	<ul style="list-style-type: none"> дизайн на лого на проекта; предпечатна подготовка и печат на рекламни елементи с логото на проекта или с логото на програмата (включително компакт дискове, USB памети, шапки, чанти, тетрадки, папки и др.).
Публикуване в масмедииите	Разходи за публикуване в пресата и излъчване по масмедииите (радиото, телевизията).

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 5: Външни експерти и одит

Подлиния	Допустими разходи
Консултантски услуги, изследвания, проекти и др.	Разходи за предпроектни проучвания, изследвания, технически експертизи, изготвяне на работни проекти, специализиран софтуер, интернет страници и др.
Заверки, сертификати и др.	Разходи за получаване на пълномощни, сертификати, споразумения, разрешителни и др., свързани с изготвянето на документите, доставките и строителните работи. Банкови такси за транснационални финансови трансакции ; Банкови такси за разкриването и обслужването на отделна банкова сметка/и , които програмата изисква само за Водещия партньор;
Преводачи, лектори, обучители	Разходи за преводачи, лектори и обучители

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 6: Инвестиции - минимум 60% от общите допустими разходи по проекта, в случай на „инвестиционен проект. Този праг е задължителен за "инвестиционни" проекти. Максимум 25% от общите допустими разходи по проекта, в случай на "меки" проекти. Този праг е задължителен за "меки" проекти.

Подлиния	Допустими разходи
Покупка на земя	Разходи за закупуване на земя – само в изключителни случаи, когато е абсолютно необходимо за изпълнение на проекта. Закупуването на земя трябва да бъде добре обосновано, като се предоставят всички документи за оценка на стойността на земята. Стойността на земята трябва да се сертифицира от независим квалифициран оценител или надлежно упълномощен орган.
Дребномащабни инвестиции	Разходи за подготовка на земята – строителни работи, целящи да се пригоди земята за целите на проекта (отстраняване на ненужни материали и растителност, отводняване и т.н.) Главни инвестиции (строителство, преустройство, възстановяване, разширяване и модернизацията на сгради /обекти и свързаните с тях инсталации). Свързване с комунални услуги: свързване към електрическата мрежа, водоснабдяване и канализация, газ и т.н. Организация на обекта: места за работници и оборудване, отстраняване на отпадъци, поставяне на ограждения и т.н. Разходи за рехабилитация на земята след приключване на строителството и/или дейности за защита на околната среда; Разходи за надзор (ако е нужно) – съгласно съответното

	национално законодателство
Доставки*	<p>Разходи за закупуването и наемането на ИТ оборудване и мебели;</p> <p>Разходи за въвеждане на оборудването в състояние за експлоатация;</p> <p>Разходи за закупуване на софтуер;</p> <p>Закупуването на превозно средство е допустим разход в случай, че то е задължително условие за постигането на целите на проекта (например специализирано превозно средство за помощ при бедствия)</p>

* За оборудване, което няма да се ползва от партньорите по проекта или от целевата група след края на проекта, и в случай че икономическата му рентабилност (съответно - периодът на амортизация) надвишава периода на изпълнение на проекта, единствено разходите за амортизация за периода на изпълнение на проекта ще се считат за допустими разходи. Амортизационните ставки следва да бъдат изчислени в съответствие с националните правила.

Амортизацията се изчислява пропорционално за всеки съответен период, за който се изисква и изготвя периодичен доклад. Цялата стойност на амортизацията за периода на изпълнение на проекта не може да бъде включена като обща сума само за един конкретен отчетен период.

Допустим разход е само пропорционалната сума на амортизационни разходи за периода на изпълнение на проекта.

Стойността на амортизационните разходи (използвания процент и времева продължителност на амортизацията) трябва да бъдат пояснени и подлежат на проверка. Амортизационните разходи за оборудването не могат да надвишат покупната цена на оборудването.

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 7: Други – максимум 10% от общите допустими разходи по проекта

Подлиния	Допустими разходи
Подготовка на проекта	<p>Разходи за подготовка на проекта (срещи между партньорите, консултации, проучвания, превод на документация, предпроектни проучвания, разработка на работен проект и друга техническа документация, данъци и други такси), извършени преди подписването на договора за безвъзмездна финансова помощ.</p> <p>⚡ВАЖНО Разходите са допустими от датата на подписването на Финансовото споразумение между правителството на Република Турция и Комисията на Европейските общности (26 май, 2009 г.), но не по-рано от една година преди датата на обявяване на поканата за подаване на предложения. Ако е необходимо ще се прилагат правилата за възлагане на договори по PRAG. Максимум 3% от общите допустими разходи по проекта. ЗАБЕЛЕЖКА: Изплащането на помощта за разходите по Подготовката на проекта ще бъде извършено само за онези кандидати, чиито проекти са одобрени. В други случаи разходът не се възстановява.</p>
Други специфични	Специфични дейности, предвидени по проекта, които не могат да бъдат категоризирани в нито една от горепосочените бюджетни

Насоки за кандидатстване

за проекта дейности	линии. Тези разходи са допустими само ако се разпишат подробно в обяснителни документи според сложността на проекта. 📌 ВАЖНО Максимум 2% от общите допустими разходи по проекта.
Непредвидени разходи	📌 ВАЖНО Максимум 5 % от общите допустими разходи по проекта.

📌 **ВАЖНО**

Преди да попълни формуляра за кандидатстване всеки бенефициент трябва да изясни статута си по ДДС и да определи дали ДДС подлежи на възстановяване или не за всяка дейност.

Допустимият ДДС (невъзстановим от други източници) се попълва в ред "Допустим ДДС". Размерът на единичните ставки следва да бъде без ДДС.

Недопустими разходи

1. Според чл. 34(3) и чл. 89(3) на Регламент (ЕО) № 718/2007 на Комисията, следните разходи **не са допустими** за финансово участие от ИПП:

- (а) данъци, включително ДДС;
- (б) митнически и вносни мита или други такси;
- (в) наемане или лизинг на земя, наемане или лизинг на съществуващи сгради;
- (г) глоби, финансови санкции и разходи по съдебни спорове;
- (д) оперативни разходи;
- (е) оборудване втора употреба;
- (ж) банкови такси, разходи за банкови гаранции и други подобни такси;
- (з) разходи при обмен на валута, такси и загуби от валутни курсове по която и да е от сметките в евро по отделните компоненти, както и други чисто финансови разходи;
- (и) принос в натура;
- (к) лихви върху дългове.

с изключение на дерогацията, дадена в член 89 (3) на Регламент (ЕО) № 718/2007 на Комисията и в член 1 (26) на Регламент на Комисията (ЕС) 80/2010 от 28 януари 2010 година за изменение на Регламент (ЕО) № 718/2007 ".

2. **В допълнение, недопустими** разходи по проекта са още:

- Действия, касаещи само или предимно индивидуално спонсорство за участие в практически семинари, семинари, конференции, конгреси;
- Действия, касаещи само или предимно индивидуални стипендии за проучвания или курсове;
- Действия свързани с финансиране на обичайните управленски дейности на местните организации;
- Действия, които са започнали преди кандидатите да са подписали договор за отпускане на субсидии с изключение на дейностите за подготовка на проекти;
- Действия, свързани с политически партии;
- Дарения за благотворителност;
- Дейности, обхванати от други публични източници

📌 ВАЖНО

В допълнение на горепосоченото са дадени подробни указания за попълването на проектния бюджет в Насоките за кандидатстване – Формуляр за кандидатстване, Част III.

2.6 Как да кандидатствате

Финансирането в рамките на програмата за трансгранично сътрудничество България-Турция се предоставя на потенциалните бенефициенти чрез конкурентна процедура.

Проекти може да подават всички потенциални бенефициенти, които отговарят на критериите за допустимост.

2.6.1 Как да получите пакет с документи за кандидатстване

Пакетът с документи за кандидатстване съдържа Насоки за кандидатстване, формуляр за кандидатстване, приложения и подкрепящи документи. Това са официалните формуляри, които трябва да бъдат представени, когато кандидатствате за финансова подкрепа по програмата. Насоките за кандидатстване предлагат на потенциалните бенефициенти подробни разяснения за процеса на кандидатстване за финансиране.

Пакетът с документи за кандидатстване можете да намерите на следните уебсайтове:

- уебсайта на Управляващия орган: www.mrrb.government.bg;
- уебсайта на Националния партниращ орган: <http://www.abgs.gov.tr>;
- уебсайта на Съвместния технически секретариат: www.ipacbc-bgtr.eu;
- уебсайта на българското Министерство на финансите: www.eufunds.bg

Кандидатите могат да задават важни въпроси, писмено до 21 календарни дни преди крайния срок за подаване на предложения. СТС ще даде отговор не по-късно от 11 календарни дни преди крайния срок за подаване на предложения.

Въпросите могат да се изпращат по електронна поща или по факс на следния адрес, като ясно се посочи референтния номер на Поканата за подаване на предложения No. 2007CB16IPO008 – 2011 – 2:

Факс: ++359 38 663 888

E-mail: ma_cbc_bg_tr@yahoo.com

За да се гарантира равно третиране на кандидатите, Договарящият орган не може да дава предварителни становища относно допустимост на кандидат, партньор, действие или специфични дейности.

Въпросите, които могат да бъдат полезни и за останалите кандидати, заедно с отговорите към тях, ще бъдат публикувани на интернет страниците: www.ipacbc-bgtr.eu, www.mrrb.government.bg, <http://www.abgs.gov.tr>

2.6.2 Как да попълните Формуляра за кандидатстване и неговите Приложения

Формулярът за кандидатстване и неговите приложения трябва да бъдат попълнени и предоставени като се използват формулярите включени в пакета с документи за кандидатстване.

Насоки за кандидатстване

Формулярът за кандидатстване и неговите приложения трябва да бъдат попълнени на английски език. Подкрепящите документи, издадени от национални/местни власти или други органи се прилагат на оригиналния език, придружени от превод на английски език.

Моля, попълнете формуляра за кандидатстване и неговите приложения внимателно и максимално ясно, за да може той да бъде оценен правилно.

Предложенията, изпратени по всякакъв друг начин (напр. по факс или по електронна поща) или доставени на други адреси ще бъдат отхвърлени.

Задължително попълнете документите на компютър; формуляри, попълнени на ръка няма да се приемат.

📌 ВАЖНО

Ако нанесете промени в стандартния формуляр за кандидатстване или приложенията, вашата кандидатура ще бъде отхвърлена.

На всички страници трябва да присъства написаният на ръка номер на страницата, в долния десен ъгъл (от Формуляра за кандидатстване до последната страница на последното приложение).

Формуляр за кандидатстване

Формуляр за кандидатстване – заглавна страница:

Заглавието на проекта и името на Водещия партньор трябва да бъдат написани на английски език и в скоби – на родния език. Номерът на приоритетната ос и ключовата област на интервенция (мярка) се намират в таблицата към точка **1.1.4. Приоритетни ос** на програмата на този документ.

Формуляр за кандидатстване ЧАСТ I

📌 ВАЖНО

Моля, попълнете информацията по-долу за всеки партньор по проекта, започвайки с № 1 за Водещия партньор/бенефициент

1. Информация за кандидата

1.1. Подробна информация

Посочете официалното и *пълно наименование* на организацията.

Посочете официалния адрес, законния представител, телефон, факс и електронна поща.

Ако партньорът е регионален/местен клон - правен субект (със статут на юридическо лице), това трябва да се посочи.

Имената на всички партньорски организации трябва да бъдат посочени както на оригиналния език, така и на английски език. В полето „Правен статут“ трябва да се попълни типа на организацията (от общественения сектор – орган от общественения сектор или публичноправна организация, и от частния сектор – организация с нестопанска цел).

Обществен сектор

Насоки за кандидатстване

- Орган от общественния сектор – юридическо лице, учредено по общественото право, натоварено със специфични компетенции и отговорности, изпълнявани в обществен интерес (например национални, регионални и местни власти).
- Публично-правна организация – юридическо лице, което отговаря на следните критерии:
  - създадено е по силата на публичното или частното право със специфична цел да удовлетворява нужди от обществен интерес;
  - има юридическа правосубектност (включително организациите с нестопанска цел, финансирани от публични институции);
  - финансирано в по-голямата си част от държавата, регионалните и местните власти или други организации, учредени по публичното право; или е субект на управленски контрол от тези органи; или има административен, управителен или надзорен съвет, повечето от половината от чиито членове се назначават от държавата, регионалните или местните власти или от други публичноправни организации.

Частен сектор

- Частна организация с нестопанска цел – юридическо лице, чиято основна цел е да работи в полза на частния или обществен интерес с нестопанска цел, без да разпределя финансови печалби (например фондации, граждански сдружения изцяло с частно финансиране).

За всеки от партньорите, включително на Водещия партньор се изискват името и длъжността на законния представител.

Водещият партньор и другите партньори са длъжни да предоставят данни относно предмета си на дейност и номера на данъчната си регистрация.

Водещият партньор, като главен бенефициент, е отговорен за изпълнението на целия проект. Водещият партньор ще бъде адресата на цялата кореспонденция по време на процеса на оценяване на кандидатурата и ще отговаря за отчетността пред СТС след одобрението на проекта. Допълнителна информация за ролята и задачите на Водещия партньор е предоставена в образеца на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, приложен към тези Насоки.

1.2. Профили на партньорите

Посочете миналия опит (за последните 3 години) в дейности, свързани с териториално сътрудничество.

Посочете специфичната роля на всеки партньор в изпълнението и управлението на настоящия проект. Ако Водещият партньор участва като партньор в други предложения за проекти по тази Покана за предложения, те трябва да бъдат ясно посочени от него.

1.3. Опит на партньорите

Посочете вече финансираните и изпълнени проекти (максимум 10 на партньор).

Тук партньорите по проекта трябва да посочат, ако са получавали преди това финансиране от европейските фондове.

Те трябва да предоставят подробна информация за тези проекти (максимум 3 проекта на партньор).

2. Финансова информация

2.1. Подробна информация

Посочете националния идентификационен код (ЕИК), регистрация по ДДС, IBAN, BIC и банкови данни.

2.2. Финансов статус, капацитет и оборудване

Партньорите по проекта трябва да посочат информация, свързана с годишния им оборот, броя на персонала, назначен на пълно работно време, броя на персонала, назначен на половин работен ден, броя на офисите и оборудването.

Формуляр за кандидатстване ЧАСТ II

1. Информация за проекта

1.1. Наименование на проекта

Посочете официалното и *пълно наименование*, както и акронима.

Посочете приоритетите и приоритетните мерки на проекта. Номерът на приоритетната ос и ключовата област на интервенция (мярка) се намират в таблицата към раздел 2 от точка **2.2.2. Приоритетни оси на програмата** на този документ.

1.2. Продължителност на проекта

Посочете продължителността на проекта в месеци.

1.3. Трансграничен характер на проекта

За да докажете трансграничния характер на проекта, трябва да обясните кои от следните критерии (**минимум един**) са изпълнени: Съвместна разработка, Съвместно изпълнение, Съвместен екип, Съвместно финансиране (моля, прочетете раздел 2 – Общи изисквания).

1.4. Трансгранично въздействие на проекта

Кандидатите трябва да предоставят информация относно трансграничното въздействие на проекта. Както се вижда в таблиците за оценка, трансграничното въздействие на проекта се оценява съгласно Техническа и качествена оценка № 12.

2. Финансова информация

2.1. Източници на финансиране (евро)

Посочете информацията, която се отнася до общата стойност на проекта (въз основа на допустимите разходи), общата стойност на финансирането от ЕС, общата стойност на националното съфинансиране, и ако има такъв – собственият финансов принос.

2.2. Разбивка на допустимите разходи (евро)

Партньорите следва да опишат планираните допустими разходи (по бюджетни линии, както са посочени във формуляра за кандидатстване – Част III – таблица 3).

3. Описание на проекта

3.1. Съответствие с програмната стратегия

Всички проекти по Програмата за трансгранично сътрудничество (ИПП) България – Турция трябва да са в съответствие *със стратегията, определена в Програмата*. Това може да бъде показано чрез обяснение на очаквания принос на проекта към целите на програмата. Партньорите по проекта трябва да обяснят кратко и ясно как техният проект ще допринесе за целите на програмата.

По тази точка партньорите трябва да обяснят как проектът съответства на програмната стратегия и да посочат приоритетната ос, ключовата област на интервенция и индикативната операция, към които е адресиран проектът.

В случай, че проектът предвижда дейности, които биха могли да допринесат или да окажат въздействие върху друга приоритетна ос или ключова област на интервенция, или индикативна операция, обяснението трябва да присъства в тази точка.

3.2. Цели на проекта

Проектите трябва да си поставят собствени ясни цели (обща и специфични) в съответствие с програмните цели. Трябва да се обясни как целите на проекта съответстват на целите на програмата и приоритетните оси.

3.3. Анализ на досегашната ситуация и необходимост от цялостния проект

Партньорите по проекта трябва да предоставят ясно описание на проблема, който проектът ще адресира и приноса на проекта за неговото решаване. Препоръчва се да опишете какво ново ще предложи проекта спрямо това, което вече е постигнато – включително други дейности, финансирани от ЕС, и други проекти и програми за тази територия – както и спрямо това какво ще бъде постигнато в бъдеще. Трябва да обясните защо избраното партньорство е необходимо за проекта. В допълнение, нивото на постиженията на проекта трябва да бъде обосновано по отношение на дългосрочното въздействие на неговите окончателни резултати.

3.4. Описание на целевите групи, бенефициентите и предвиденият им брой

Проектът трябва да представи ясно описание на целевите групи, бенефициентите и предвиденият им брой.

„Целеви групи“ са групи/лица, върху които проектът ще окаже положително влияние.

„Преки бенефициенти“ са тези, които са преки участници в изпълнението на проекта.

„Крайни бенефициенти“ са тези, които ще имат полза от проекта в дългосрочен план.

3.5. Дейности по проекта

Партньорите по проекта трябва да попълнят планираните дейности за постигане на целите, както са формулирани в 3.2. Моля, посочете мястото на всяка дейност и партньора, отговорен за всяка една дейност.

3.6. Продължителност и план за действие

За всяка от дейностите ясно трябва да се посочи началната дата, датата на завършване и продължителността.

4. Показатели за наблюдение

4.1. Очаквани резултати (продукти)

Партньорите трябва да предоставят количественото изражение на показателите, които са свързани с продуктите на проекта. Ако проектът може да идентифицира други специфични показатели, те трябва да бъдат добавени в таблицата и изразени количествено.

4.2. Очаквани резултати

Индикаторите за продукт и резултат дават възможност за измерване степента на постигане на количествените цели, представени във формуляра за кандидатстване. При изготвянето на апликационната форма, кандидатите трябва количествено да определят тези програмни показатели, които кореспондират на резултатите от техния проект, следвайки инструкциите, дадени в "Методика за показателите за продукт и резултат"⁶, разработена от УО.

При попълване на полето „количества“ в конкретната секция на апликационната форма, кандидатите трябва да **следват стриктно мерните единици заложиени в програмата за всеки индикатор. Моля отбележете, че количествата следва да са представени:**

- в „брой“: за всички индикатори за продукт;

---

⁶ Документът е достъпен на интернет страницата на програмата: <http://www.ipacbc-bqtr.eu/eng/page/documents/others>

Насоки за кандидатстване

- в „процент“ (%) за всички индикатори за резултати с изключение на индикатор „Създадени съвместни информационни услуги“ в Ключова област на интервенция 1.2. „Повишаване конкурентноспособността на икономиката“, който ще се измерва в „брой“

През времето на изпълнение на проекта, Водещият партньор предоставя информация за постигнатите количествени и качествени резултатите в доклад за напредъка, обхващащ периода от началната до крайната дата на проекта.

По принцип, всички целеви стойности на показателите трябва да бъдат достигнати преди приключване на проекта, като източника на информация за това е окончателният доклад за напредък, предоставен от Водещия партньор.

4.3. Мултиплициращ ефект

Опишете възможностите за умножаване и разширяване на резултатите от дейността.

4.4. Устойчивост

Кандидатите трябва да обяснят как ще бъде осигурена устойчивостта на изходните продукти и резултати на проекта след приключване то му. В тази част следва да се включат аспекти на владение (собственост), необходимите последващи действия и средства/ресурси за поддържане на продуктите доставени от проекта; отразени в стратегиите и т.н.

Водещият партньор и партньорите трябва да осигурят устойчивост на резултатите от проекта за период не по-кратък от пет години след приключването на проекта по отношение на „инвестиционни“ проекти, и не по-кратък от 2 години след приключване на периода за изпълнение по отношение на проекти от типа „меки“ мерки.

Моля, обърнете внимание, че в съответствие с член 57 (1) от Регламент (ЕО) № 1083/2006, проектът запазва субсидията от Фондовете, само ако не претърпи съществена промяна:

- засягаща естеството или условията за изпълнение или даваща на дадена фирма или обществен орган неправомерно преимущество;
- дължаща се на промяна в характера на собствеността на елемент от инфраструктурата или на прекратена производствена дейност.

5. Съгласуваност на проекта с

5.1. Други програми/стратегии

Партньорите по проекта трябва да идентифицират онези регионални/национални/европейски програми или стратегии в областта, в която е предложението, и да демонстрират съгласуваност на проекта със съответните документи/действия, ако това е приложимо.

5.2. Други проекти

Партньорите по проекта трябва да идентифицират други проекти, спрямо които настоящото предложение може да има допълващ/надграждащ/мултиплициращ ефект.

5.3 Хоризонтални теми

Обяснете как вашият проект ще допринесе за подкрепа/насърчаване на три хоризонтални теми (равни възможности, въздействие върху околната среда и иновативни елементи/методи).

Ако се предвижда отрицателно въздействие, по каквато и да е причина, то тогава трябва ясно да бъде посочено как подобен ефект ще бъде минимизиран или другояче компенсиран.

6. Управление на проекта

6.1. Обща координация и управление, включително административни и финансови аспекти

Ролята и отговорностите на Водещия партньор и другите партньори по проекта трябва да са ясно описани.

Водещият партньор е отговорен за общата координация, управление и администриране на проекта, а проектните партньори са отговорни за определени дейности.

Водещият партньор и другите партньори по проекта трябва да изготвят и подпишат Партньорско споразумение, което ясно дефинира ролите и отговорностите на всеки от тях. В пакета с документи за кандидатстване е включен образец на Партньорско споразумение, където са указани минималните изисквания за този тип споразумение. Това конкретно споразумение за проекта може да се допълва и детайлизира.

📌 ВАЖНО

Един партньор никога не може да бъде подизпълнител и обратното!

Моля, обърнете внимание, че „партньор“, който участва в изпълнението на проекта като „Водещ партньор“ или „партньор по проект“ е изключен от всички форми на подизпълнителска дейност спрямо другите партньори по проекта.

6.2. Екип, предложен за изпълнението на проекта

Партньорите по проекта са длъжни да предоставят информация относно управленския персонал на проекта и техните роли и отговорности към проекта.

Следва да бъдат използвани следните унифицирани наименования на длъжностите, както в настоящата част на апликационната форма, така и в бюджетна линия 1:

- а) Ръководител на проект;
- б) Координатор по/на .....
- в) Счетоводител;
- г) Асистент ...

Ръководителя и счетоводителя са задължителни длъжности в екипа (освен ако управлението и финансирането са дейности заложи за изпълнение от външни експерти). Координатор може да бъде назначен както за отделен партньор и/или за група от партньори, така също и за дейности, извършвани на българска или турска територия или на територията на определени административни единици. Разбира се, координаторът не е задължителна позиция. Експертът е специалист, квалифициран в дадена област, а асистентът извършва рутинни технически задачи. Наименованието на длъжността трябва да отразява и характера на нейните задължения. Екипът на проекта не може да се състои единствено от ръководител и счетоводител. Под наименованието на всяка длъжност трябва да се изпише името на лицето, чиято автобиография е прикрепена. Трябва да се конкретизира също кой от партньорите предлага съответната позиция в екипа.

Всяка от позициите в екипа трябва да бъде отбелязана в бюджетна линия 1 на Формуляра за кандидатстване, независимо от факта, дали лицето ще получава възнаграждение от бюджета на проекта или не. Неплатените длъжности ще останат с "0" бюджетните разходи. В тази връзка броят на длъжностите, заложи в настоящата секция трябва да бъде равен на броя в бюджетен ред 1 на Формуляра за кандидатстване. За длъжностите за които са заложи възнаграждения по бюджетен ред 1 "Административни разходи", разходите за персонал няма да бъдат допустими, ако персоналът е нает на базата на граждански договор за услуга.

Препоръчително е партньорите да изберат балансиран екип по отношение на опита, компетенциите и капацитета.

7. Информация и публичност

Според регламентите на ЕО и Програмата, партньорите по проекта трябва да рекламират собствените си проекти и добавената стойност на фондовете на Общността. Комуникационните дейности трябва да популяризират факта, че финансирането на проекта се осигурява от Европейския съюз (по Инструмента за предприсъединителна помощ) и да осигурят адекватното представяне на проекта и европейското сътрудничество.

Планът на дейности за информация и публичност трябва да бъде в съответствие със специфичните цели и целеви групи на конкретния проект. Като цяло е препоръчително бенефициента да включи като промоционална дейност организирането на поне едно заключително публично събитие. В рамките на проекта, Водещият партньор или всеки от проектните партньори трябва да изпълнява дейности по комуникацията и рекламата (медийни кампании, събития, рекламни и информационни материали, електронни канали и др.) Всички партньори по проекта трябва да посочат конкретните мерки, които ще бъдат предприети в този аспект и също така с цел да се разпространят резултатите от проекта. Всички разходи за предложението мерки трябва да бъдат включени във финансовия план за проекта и осчетоводени в бюджетния формуляр. В този план трябва да се упомене и кой ще има полза от проекта; могат да се посочат и други целеви групи като властите на различни нива, предприятия, НПО, други проекти, които се занимават със същите проблеми като предложението за проект, общата публика и масмедииите. Тези дейности следва впоследствие да бъдат оценени, за да се установи въздействието им върху целевите групи (средствата и методите на оценка трябва да бъдат упоменати в таблицата). Бенефициентите следва да приемат да бъдат включени в списък със следната информация: имена на бенефициентите, наименования на проектите и суми на държавното съфинансиране, разпределено за съответните проекти.

Формуляр за кандидатстване Част III

Таблица 1 – ОБЩ БЮДЖЕТ ПО ПРОЕКТНИ ПАРТНЬОРИ

В Таблица 1 – попълнете имената на партньорите по проекта, като започнете с ПП1 (Водещ партньор) и кода на страната. Общият финансов принос автоматично ще се калкулира след като попълните Формата за кандидатстване, Част III.

Таблица 2 – ПОДРОБНА РАЗБИВКА НА БЮДЖЕТНИТЕ ЛИНИИ ПО ПАРТНЬОР (ПП1, ПП2, ПП3 и др.)

Всички партньори по проекта попълват отделно Таблица 2 – в съответствие с номера им в Таблица 1 (ПП1, ПП2, ПП3 и др.), като представят разбивка(разпределение) на разходите, за които всеки от тях ще носи отговорност по време на изпълнението на проекта. Цифрите в колона "единична стойност" трябва да бъдат без ДДС. Размерът на допустимият ДДС (общо) не се изчислява автоматично и трябва да се попълни от всеки партньор в ред "Допустим ДДС" в края на таблица 2. Таблица 2 – ПОДРОБНА РАЗБИВКА НА БЮДЖЕТНИТЕ ЛИНИИ ПО ГОДИНИ ще се попълни автоматично и ще даде подробно резюме на проектните разходите по бюджетни линии и подлинии.

📌 ВАЖНО

Много е важно за правилната оценка, изпълнение и отчитане на проекта всеки от партньорите да попълни таблица 2 внимателно, точно и съобразно логиката на проектните дейности. Използването на правилните мерни единици (час, ден, месец, километра, и т.н.) и количества в процеса на бюджетиране предотвратява бъдещи проблеми при отчитането, и което е по-важно, при възстановяване на разходите. Например: единица "на месец" означава 8 часа, 22 работни дни; "непълно работно

Насоки за кандидатстване

време" не е мерна единица, а два дни семинар не винаги означава три нощувки и дневни пари за четири дни.

Таблица 3 – РЕЗЮМЕ НА РАЗБИВКАТА НА БЮДЖЕТНИТЕ ЛИНИИ ПО ГОДИНИ

Таблица 3 ще се попълни автоматично и ще даде подробно резюме на проектните разходи само по БЛ и години – това е таблицата, която трябва да бъде вмъкната във Формата за кандидатстване, Част 2, точка 2.2.

Таблица 4 - РЕЗЮМЕ НА РАЗБИВКАТА НА БЮДЖЕТНИТЕ ЛИНИИ ПО ПРОЕКТНИ ПАРТНЬОРИ

Тази таблица ще се попълни автоматично и ще даде информация за разпределението (балансирано/небалансирано) на проектния бюджет между партньорите по проекта.

Таблица 5 – ИЗТОЧНИЦИ НА ПРОЕКТА/ФИНАНСОВ ПРИНОС НА ПАРТНЬОРИТЕ

В Таблица 5 трябва да се попълнят източниците на националното съфинансиране – осигурено е 15% държавно съфинансиране и, ако е приложимо (без да е задължително) собствен финансов принос и/или други източници.

⚡ ВАЖНО

Съфинансирането от ЕС не трябва да надхвърля 85% от общите разходи по проекта.

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ПАРТНЬОРСТВО И СЪФИНАНСИРАНЕ

– попълва се автоматично. Допълнително всеки партньор по проекта трябва да попълни име и длъжност на официалния/законния представител и датата. След като бъде разпечатана, декларацията трябва да бъде подписана и подпечатана.

⚡ ВАЖНО

Управляващият орган си запазва правото да предложи на СКН намаление на разходите по проекта, ако те изглеждат завишени.

3 Приложения

3.1 Приложения (А)

Следните Приложения трябва да бъдат попълнени съгласно образеца и да бъдат предадени заедно с Формуляра за кандидатстване:

А1. Резюме на проекта

Резюмето на проекта съдържа: заглавието на проекта, името и страната на Водещия партньор, имената на останалите партньори, приоритетната ос, по която проектът е категоризиран от кандидата, областта на интервенция, продължителността (в месеци) на предложения проект, общият бюджет на проекта (в €), целите на проекта, дейностите на проекта, резултатите от проекта и целеви групи, към които той е насочен.

📌 **ВАЖНО**

Резюмето на проекта трябва да бъде попълнено на **английски, турски и български** език. Ако има несъответствия между трите варианта, ще важи английският вариант.

A2. Логическа матрица

A3. Автобиографии на членовете на ръководния екип на проекта

A4. Партньорско споразумение

A5. Декларация за допустимост

A6. Клетвена декларация

A7. Декларация за ангажираност

3.2 Подкрепящи документи (Б)

Следните Подкрепящи документи трябва да бъдат предоставени и предадени заедно с Формуляра за кандидатстване:

B1. Документални и други доказателства (в оригинал или заверено копие и превод на английски език, заверен от организацията като верен с оригинала) относно актуалния правен статут на всички партньори. (издадени не по-късно от 6 месеца преди датата на кандидатстване. В случаите, когато документът не показва юридическия представител на организацията, следва да бъде представен допълнителен документ (акт за назначаване, решение на общинската изборителна комисия и др.) съдържащ името на лице имащо представителна власт.

Документът за актуалния правен статут трябва да посочва датата на създаването на организацията, седалището и, и обхвата на териториалната компетентност (ако е приложимо), и трябва да доказва допустимостта на организацията в съответствие с всички критерии посочени по-горе в т. 2.2.1. В случай, че издаденият документ не съдържа всички изброени по-горе обстоятелства, следва да бъдат предоставени други документи, като акт за създаване или сертификат от по-висшестоящ орган (министерства, агенции, областни управи, инспекторати).

B2. Копие и превод на английски език на счетоводните разчети на партньорите – Годишен счетоводен баланс и Отчет за приходите и разходите за 2009 г. и 2010 г. /ако е приключена/

В случай, че дадена организация, в ролята и на партньор по проект, съгласно националните нормативни изисквания не съставя собствени счетоводни отчети – следва да се представят извлечения от годишен счетоводен баланс и отчет за приходи и разходи на организацията принципал (тази която подготвя и администрира бюджета на партньора), съдържащи позициите (активи и пасиви, приходи и разходи) отнасящи се до организацията на съответния партньор.

Моля, обърнете внимание, че под годишен баланс се разбира финансов отчет, който обобщава активите, пасивите и капитала на организацията към края на фискалната година. Основните му части са:

I. Актив - дълготрайни активи (нематериални дълготрайни активи, дълготрайни материални активи, финансови активи); Текущи активи (акции, вземания изискуеми след повече от една година, вземания, изискуеми в рамките на една година, парични средства в банкови сметки и в брой, инвестиции и т.н.)

II. Пасив - капитал и резерви (записан капитал, преоценъчен резерв, законов резерв, и т.н.), задължения (суми със срок на погасяване в рамките на една година и такива със срок на погасяване над една година).

Насоки за кандидатстване

Отчет за приходите и разходите или отчет за доходите се разбира като финансов отчет, който обобщава приходи, разходи и разноски, направени по време на фискалната година.

Б3. Копия от регистрацията на партньорите по националния идентификационен код (ЕИК) **и регистрацията по ДДС (ако е приложимо)**, придружени от превод на английски език, заверен от организацията като верен с оригинала.

Българските партньори трябва да представят копие от регистрацията по БУЛСТАТ, а турските партньори - удостоверение от данъчната администрация съдържащо данъчен номер.

Б3.1. Всички партньори трябва да представят също така удостоверение от данъчната администрация за **регистрация по ДДС (или липсата на такива)**.

Б4. Копия от удостоверение, издадени на партньорите от съответната институция (Национална агенция по приходите, Данъчна администрация, Служба за социално осигуряване) за **липсата на задължения** (данъци и социални осигуровки), издадено не по-късно от 6 месеца преди датата на кандидатстване или план за разсроченото плащане на задълженията, ако има такива (придружени от превод на английски език, заверен от организацията като верен с оригинала).

Моля забележете, че турските партньори трябва да представят две отделни удостоверения - за липса на данъчни задължения, както и за липса на задължения към системата за социално осигуряване.

Някои от удостоверенията по раздел В3, В3.1 и Б4 може да се издават в един документ, ако националното законодателство го позволява.

Б5. Кандидатите следва да приложат, ако е необходимо, Решение на **местния Орган на самоуправление (Общински съвет)/Борд на директорите или друга подобна институция** относно разработката и изпълнението на проекта – копие и превод на английски език, заверен от организацията като верен с оригинала. Това решение указва законния представител на партньора.

Решението за разработване и изпълнение на проекта трябва да бъде представено във всички случаи, без значение дали решенията в организацията се вземат от едноличен или колективен управителен орган.

В случаите, когато изпълнителният орган е различен от колективния орган за управление (напр. кмет и общински съвет), решението трябва да бъдат взето от втория.

Б6. Нотариално пълномощно за делегиране на права от законните представители на партньорите (в случай, че формулярът за кандидатстване и приложените декларации не са подписани от законните представители на Водещия партньор/другите партньори) – **в оригинал и в превод на английски език**, заверен от организацията като верен с оригинала.

В случай, че подписите са на заместник по право, кандидатът следва да представи актът установяващ заместването по право, в едно с акта за назначаване на конкретното лице на длъжността заместник, както и доказателство, че правото на ръководителя да делегира правомощията си, дадени с пълномощното не е ограничено по никакъв начин

Б7. Подкрепящи документи, които се отнасят **САМО ДО ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ДЕЙНОСТИ**

Б7.1. В случай, че инвестиционните дейности ще се извършват върху имот, който е **държавна или общинска** собственост:

- Нотариален акт за собственост или удостоверение (или друг документ по съответното национално законодателство) за публична собственост върху материалните активи, които ще бъдат обект на строителна дейност, придружен/и от актуална скица на имота – заверено копие и превод на английски език, заверен от организацията като верен с оригинала.

- Споразумение със собственика, в което ясно е заявено, че активите се предоставят с право на безвъзмездно ползване за целите на проекта за период от най-малко 5 години след края на проекта – заверено копие и превод на английски език, заверен от организацията като верен с оригинала.

Споразумението трябва да бъде подписано от лицето/органа с право да взема решения (например от общински съвет, а не от кмет).

Съгласието на собственика е необходимо във всички случаи, дори и когато партньорът е собственик на активите. В случай, че активите са собственост на партньора съгласието за ползване може да се съдържа в същия акт (документ), който съдържа решение за разработването и изпълнението на проекта, описан в раздел В5.

В7.2. Ако се налага извършването на инвестиционни дейности, които преминават през частна собственост, трябва да бъде взето съгласието на собствениците и да бъде предоставено в съответния законов формат заедно с копие от нотариалния акт за собственост - заверено копие и превод на английски език, заверен от организацията като верен с оригинала.

В7.3. Ако се налага извършването на инвестиционни дейности в рамките на територии със специален статут (национални паркове, природни и архитектурни резервати, паметници на културата, защитени територии, зони, включени в Натура 2000 и т.н.) съответната документация (разрешителни, одобрения, сертификати, становища и т.н.), които се изискват от приложимото национално законодателство - заверено копие и превод на английски език, заверен от организацията като верен с оригинала.

В7.4. Копие на писмо, издадено от съответния компетентен орган, в което ясно е заявено, че не се изисква Оценка на въздействието върху околната среда - заверено копие и превод на английски език, заверен от организацията като верен с оригинала.

ИЛИ

Копие на положителната Оценка на въздействието върху околната среда (положително мнение от компетентния орган) съгласно изискванията на националното законодателство - заверено копие и превод на английски език, заверен от организацията като верен с оригинала..

В7.5. Одобрен подробен проект на строеж и разрешително за строеж (ако е приложимо съгласно съответното законодателство) - заверено копие и превод на английски език, заверен от организацията като верен с оригинала на: разрешение за строеж, обяснителна записка, количествено-стойностна сметка, корици на технически чертежи и други части, които кандидатът счита, че може да допринат за по-добра оценка.

В случай на строителни работи, за които съответното законодателство не изисква одобрен проект и издаване на разрешение за строеж, кандидатите трябва да представят писмо, издадено от съответния орган, което мотивира, че одобрението на проектни работи и наличието на разрешение за строеж не са задължителни.

Подробен работен проект трябва да бъде представен за всички строителни дейности (дори в случаите, когато националното законодателство позволява такъв вид дейности да се извършат без наличието на работен проект). Задължителна част на работния проект е обяснителната записка, описваща съществуващата ситуация на обекта за намеса и всички етапи на строителство и доставки, необходими за постигане целта на инвестиционната дейност.

Всички строителни дейности трябва да бъдат подкрепени с подробни количествено-стойностни сметки. Всички елементи в количествената сметка трябва да бъдат представени детайлно, като същевременно се отбележат единичните цени на всяка позиция и общата цена. Общата стойност на количествено-стойностната сметка може да се включи в бюджетна линия б от Формуляра за кандидатстване, ако съдържа всички атрибути, описани по-горе. В случай, че количествено-стойностната сметка е съставена в местна валута, тя трябва да има отделна колона, която съдържа всички единични и общи

Насоки за кандидатстване

цени в евро, както и бележка посочваща обменния курс за датата, на която е била подготвена сметката, заедно с достатъчно доказателства за използвания обменен курс.

В случаите когато националното законодателство предвижда разработването на подробни работни проектни и/или одобрение на проектните работи, съответно издаване на разрешение за строеж, последващо подаване на необходимите документи (чертежи, съгласувателни документи, разрешителни за строеж и т.н.) е неприемливо и ще се считат за подобряване на офертата!

Моля, обърнете внимание, че липсата на одобрени работни проекти (когато е приложимо) е основание за директно елиминиране, без възможност за последващи допълнения.

В7.6 Технически спецификации на доставките – подробните спецификации трябва да бъдат достатъчно ясни и да специфицират търсените резултати.

Моля забележете, че търговски марки и модели не трябва да бъдат посочвани!

В7.7 Актуални снимки на обекта. На гърба на снимката трябва да има следната информация - име на кандидата, място, точното местоположение на обекта на снимката, дата.

Други документи/разрешителни/съгласувателни документи и др., свързани с проекта трябва да бъдат предоставени като Приложения.

⚡ ВАЖНО

Ако не е посочено друго, всички придружаващи документи трябва да бъдат представени под формата на копия, заверени "Вярно с оригинала" от законния представител или упълномощено лице на съответния партньор, или от Водещия партньор, или упълномощено лице от Водещия партньор. На етап кандидатстване копията на документите не е необходимо да се заверяват от нотариус.

📌 ВАЖНО

Придручителните документи трябва да бъдат предоставени също така и в превод на английски език, удостоверен (подпечатан и подписан) от съответната организация като идентично копие на оригинала, или най-малкото съответните части от тези документи, доказващи допустимост на партньорите трябва да бъдат преведени на английски език. Преводът ще има превес при оценката на проекта.

В случай на промени във факти и обстоятелства по отношение на един или повече от партньорите в периода след подаване на проектното предложение, приложения А3, А4, А5, А6, А7 и подкрепящи документи В1 и В5, следва да бъдат представени на УО с променено съдържание и в необходимата форма (превод на английски език, сертифициране и електронно копие). Ако периодът на валидност на подкрепящ документ В4 Удостоверение за липсата на задължения (данъци и плащания към системата на социалното осигуряване) е изтекъл към датата на сключване на договорите, водещият партньор трябва да представи нов валиден документ преди подписване на договора за субсидия.

В случай, че проектът е одобрен за финансиране, на етапа преди подписване на договор, Водещият партньор трябва да представи на Управляващия орган следните документи:

- Копие от счетоводните отчети на партньорите - Годишен счетоводен баланс и Отчет за приходите и разходите за 2009 и 2010 г. (заверени от партньора като верни на оригинала копия);
- Копие от свидетелството за регистрация на партньорите или национален код за регистрация и регистрация по ДДС (ако е приложимо) (заверено от партньора, че е вярно с оригинала).
- Копие от удостоверенията на партньорите за липса на задължения (данъци и плащания към системата на социалното осигуряване), издадени от съответните органи, издадени не по-късно от 6 месеца преди датата на кандидатстване или план за разсрочване на задълженията, ако съществуват (нотариално заверени).
- Декларация по образец от всички партньори, че те са запознати с определението за нередност и измама.

3.3 Документи с информативна стойност (С)

Следните документи се предоставят само за информация:

С. Договор за безвъзмездна финансова помощ – приложеният договор е само индикативен

📌 ВАЖНО

Работна група за оценка/оценителната комисия може да поиска допълнителни документи или обяснения за изясняване или обосновка на информация/документи, представени в проектното предложение.

4 Къде и как да изпратите кандидатурата си

Всяка апликационна форма трябва да бъде подвързана (заедно с приложенията към нея) така, че да не могат да се вадят страници от комплекта. Проектното предложение трябва да бъде изпратено опаковано в архивна картонена кутия/и съобразена/и с формата на използваната хартията. Заглавната страница на Формуляра за кандидатстване трябва да е видима – там кандидатът трябва да е написал <Наименование на проекта>, <Наименование на Водещия партньор>, <Подпис и печат на Водещия партньор.> Пълна

Насоки за кандидатстване

електронна версия на Формуляра за кандидатстване и неговите приложения трябва да бъде предоставена на компактдиск. В електронен формат трябва да бъде предоставено **същото** предложение като това приложено на хартиен носител.

Комплектът от документи трябва да бъде предаден в запечатан плик с препоръчана поща, частна куриерска служба или доставка на ръка (на приносителя ще бъде дадено удостоверение за получена пратка с дата и подпис) на адреса, посочен по-долу:

Пощенски адрес, адрес за доставка на ръка или куриерска служба

България

Хасково, п.к. 6300

Ул. Патриарх Евтимий, No 2

ет. 2, източно крило ,

офиси : 88,89,90,91

Съвместен технически секретариат на Програма за ТГС България – Турция по ИПП

Върху външния плик трябва да бъде написано следното:

- **Номер на Поканата за предложения: 2007CB16IPO008 – 2011 – 2 и**
- **пълното име и адрес на кандидата**

Копие от заглавната страница на формуляра за кандидатстване трябва да бъде прикрепено и към лицевата страна на пощенския плик с цел идентификация. Там трябва да присъства следното: Наименование на проекта: Наименование на Водещия партньор: Приоритетна ос и мярка.

Предложенията, изпратени по друг начин (например по факс или електронна поща) или доставени на други адреси ще бъдат отхвърлени.

Предложенията (формуляр за кандидатстване заедно с приложенията) се предават в един оригинален екземпляр и 1 копие, подвързани във формат А4.

Попълненият формуляр за кандидатстване трябва да бъде предоставен и в електронен формат (компактдиск или дигитален видеодиск). В електронен формат документите трябва да съдържат абсолютно същото предложение като това на приложения хартиен носител. Документите, издадени от държавни органи или други институции трябва да са сканирани. Директориите и файлове в рамките на електронния носител (CD или DVD) трябва да бъдат структурирани по начина представен по-долу, а файловете формати на приложенията (.doc, .pdf, .jpg, и т.н.) трябва да бъдат такива, каквито са посочени в схемата:

CD или DVD	Директории, поддиректории и файлове	Обяснение
	 AF_ipacbcgtr_ acronym .xls	Формулярът за кандидатстване в Excel намиращ се на нивото на главната директория на CD или DVD диска
	Annexes_A	
	Annexes_A1	
	Annex_A.1_Project Summary_en.doc	Това трябва да е текстов документ предоставящ възможност за редактиране, а не сканиран документ.
	Annex_A.1_Project Summary_bg.doc	текстов документ предоставящ възможност за редактиране
	Annex_A.1_Project Summary_tr.doc	текстов документ предоставящ възможност за редактиране
	 Annex A2 Logframe	
	Annexes_A3	

 Annex_A.3_CV1_Manager.doc	Съобразно длъжностите в Секция 6.2. на апликационната форма
 Annex_A.3_CV2_Coordinator.doc	
 Annex_A.3_CV3_Accountant.doc	
 Annex_A.3_CVn_..... .doc	
 Annex_A4	
 Annex_A.4_Partnership agreement.pdf	Този документ трябва да е сканиран
 Annex_A5	
 Annex_A.5_Declaration of Eligibility.pdf	Този документ трябва да е сканиран
 Annex_A6	
 Annex_A.6_PP1_Sworn Statement.pdf	Този документ трябва да е сканиран
 Annex_A.6_PP2_Sworn Statement.pdf	Този документ трябва да е сканиран
 ... .pdf	И т.н. за всички партньори
 Annexes_A7	
 Annex_A.7_PP1_Declaration of Commitment.pdf	Този документ трябва да е сканиран
 Annex_A.7_PP2_Declaration of Commitment.pdf	Този документ трябва да е сканиран
 ... .pdf	И т.н. за всички партньори
 Annexes_B1-6	
 Annex_B1	
 B1_PP1_en.pdf	Актуално състояние на партньор 1 на английски ез. - сканиран документ
 B1_PP1_bg/tr.pdf	Актуално състояние на партньор 1 в оригинал на български или турски език - сканиран документ
 B1_PP2_en.pdf	Актуално състояние на партньор 2 на английски ез. - сканиран документ
 B1_PP2_bg/tr.pdf	Актуално състояние на партньор 2 в оригинал на български или турски език - сканиран документ
 ... .pdf	И т.н. за всички партньори
 Annex_B2	
 B2_PP1_Balance2009_en.pdf	Счетоводен баланс на партньор 1 на английски език за 2009 г.- сканиран
 B2_PP1_Balance2010_en.pdf	Счетоводен баланс на партньор 1 на английски език за 2010 г.- сканиран
 B2_PP1_PLA2009_en.pdf	Отчет за приходите и разходите на партньор 1, на английски език за 2009г. – сканиран
 B2_PP1_PLA2010_en.pdf	Отчет за приходите и разходите на партньор 2, на английски език за 2010 г. – сканиран
 B2_PP2_Balance2009_bg/tr.pdf	Счетоводен баланс на партньор 2 на български или турски език за 2009 г.- сканиран
 B2_PP2_Balance2010_bg/tr.pdf	Счетоводен баланс на партньор 2 на български или турски език за 2010 г.- сканиран
 B2_PP2_PLA2009_bg/tr.pdf	Отчет за приходите и разходите на партньор 2, на български или турски език за 2009г. – сканиран
 B2_PP2_PLA2010_bg/tr.pdf	Отчет за приходите и разходите на партньор 2, български или турски език за 2010 г. – сканиран
 ... .pdf	И т.н. за всички партньори

 Annex_B3	
 B3_PP1_en.pdf	
 B3_PP1_bg/tr.pdf	
 ... .pdf	
 Annex_B4	
 B4_PP1_en.pdf	
 B4_PP1_bg/tr.pdf	
 ... .pdf	
 Annex_B5	
 B5_PP1_en.pdf	
 B5_PP1_bg/tr.pdf	
 ... .pdf	
 Annex_B6	
 B6_PP1_en.pdf	
 B6_PP1_bg/tr.pdf	
 ... .pdf	
 Annexes_B7	
 Annex_B7.1	
 B7.1_PP1_Ownership_en.pdf	
 B7.1_PP1_Ownership_bg/tr.pdf	
 B7.1_PP1_Agreement_en.pdf	
 B7.1_PP1_Agreement_bg/tr.pdf	
 ... .pdf	
 Annex_B7.2	
 B7.2_PP1_en.pdf	
 B7.2_PP1_bg/tr.pdf	
 ... .pdf	
 Annex_B7.3	
 B7.3_PP1_en.pdf	
 B7.3_PP1_bg/tr.pdf	
	Националният регистрационен номер на партньор 1 на английски език – сканиран Националният регистрационен номер на партньор 1 в оригинал на български или турски език – сканиран И т.н. за всички партньори
	Удостоверението/а за липса на задължения на партньор 1 на английски език – сканирано/и Удостоверението/а за липса на задължения на партньор 1 в оригинал – сканирано/и И т.н. за всички партньори
	Решение на местния Орган на самоуправление (Общински съвет)/Борд на директорите на партньор 1 на английски език – сканирано Решение на местния Орган на самоуправление (Общински съвет)/Борд на директорите на партньор 1 в оригинал – сканирано И т.н. за всички партньори
	Нотариално пълномощно за делегиране на права на партньор 1 на английски език – сканирано Нотариално пълномощно за делегиране на права на партньор 1 в оригинал – сканирано И т.н. за всички партньори
	Само в случай на инвестиционни дейности
	Нотариален акт за собственост на партньор 1 на английски език – сканирано Нотариален акт за собственост of PP1 на партньор 1 в оригинал – сканирано Споразумение със собственика на партньор 1 на английски език – сканирано Споразумение със собственика на партньор 1 в оригинал – сканирано И т.н. за всички партньори
	Съгласието на собствениците по отношение на частни терени на партньор 1 на английски език – сканирано Съгласието на собствениците по отношение на частни терени на партньор 1 в оригинал – сканирано И т.н. за всички партньори
	Разрешение за строеж в защитени територии на партньор 1 на английски език – сканирано Разрешение за строеж в защитени територии на партньор 1 в оригинал –

 B7.3_PP1_bg/tr.pdf	сканирано В случай на инвестиционни дейности, свързани с обновяване на паметници на културата: съответната документация, която се изисква от съответното национално законодателство
 ... .pdf	И т.н. за всички партньори
 Annex_B7.4	
 B7.4_PP1_en.pdf	Положителната оценка на въздействието върху околната среда или писмо, че такава не е необходима на партньор 1 на английски език – сканирано
 B7.4_PP1_bg/tr.pdf	Положителната оценка на въздействието върху околната среда или писмо, че такава не е необходима на партньор в оригинал - сканирано
 ... .pdf	И т.н. за всички партньори
 Annex_B7.5	
 B7.5_PP1_en.pdf	Одобрен работен проект на партньор 1 на английски език – сканиран
 B7.5_PP1_bg/tr.pdf	Одобрен работен проект на партньор 1 в оригинал - сканиран
 ... .pdf	И т.н. за всички партньори
 B7.5_PP1_en.doc	Обяснителна записка на партньор 1 на английски ези
 B7.5_PP1_bg/tr.doc	Explanatory note from the Approved detailed works design of PP1 in original.
 ... .doc	И т.н. за всички партньори
 B7.5_PP1_en.xls	Количествено-стойностна сметка строителните работи и/или за доставките на партньор 1 на английски език
 B7.5_PP1_bg/tr.xls	Количествено-стойностна сметка строителните работи и/или за доставките партньор 1 в оригинал
 ... .xls	И т.н. за всички партньори
 Annex_B7.6	
 B7.6_PP1_en.pdf	Детайлна техническа спецификация на доставките на партньор 1 на английски език – сканиран
 B7.6_PP1_bg/tr.pdf	Детайлна техническа спецификация на доставките на партньор 1 в оригинал – сканиран
 ... .pdf	И т.н. за всички партньори
 Annex_B7.7	
 B7.7.1_PP1_explanation.jpg	Заместете думата "explanation" с наименование или описание на строителния обект
 B7.7.2_PP1_explanation.jpg	Заместете думата "explanation" с наименование или описание на строителния обект
 ... .jpg	И т.н. за всички партньори

Моля, обърнете внимание, че документите трябва да бъдат сканирани на конвенционално сканиращо устройство, а не да бъдат снимани с фотоапарат, мобилен телефон или друго подобно устройство. Приложенията и подкрепящите документи трябва да бъдат предоставени в отделни файлове, както е описано по-горе. Не трябва да се предоставят всички заедно в един файл. Ако някой от сканираните файлове придобива прекалено голям като размер, такъв с който трудно биха оперирали обикновени компютри, е

Насоки за кандидатстване

допустимо същият да бъде разделен на няколко файла, като ясно се отбележи, коя част на съответното приложение съдържат частите, например B7.6_PP1_en.pdf може да бъде разделени на две части, както следва: B7.6_PP1_en part1.pdf и B7.6_PP1_en-part2.pdf.

5 Краен срок за получаване на предложенията

⚡ ВАЖНО

Крайният срок за получаване на предложенията е 8 декември, 2011 г., 17:30 часа.

Всички предложения, регистрирани след изтичането на крайния срок ще бъдат автоматично отхвърлени, дори ако пощенското клеймо показва дата преди крайния срок или ако забавянето се дължи на куриерската служба.

6 Оценка и подбор на предложенията

Критериите за оценка и подбор на проектите, изготвени от Управляващия орган заедно с Националния партниращ орган и Съвместния технически секретариат, са одобрени от Съвместния комитет за наблюдение (СКН).

СКН взема решение за одобрението на проектите и размера на финансовия принос на програмата във всяка операция. След това всеки Водещ партньор/бенефициент ще бъде информиран с официално писмо, подписано от УО от името на СКН, за одобрението/отхвърлянето на проекта. За одобрените проекти това писмо ще съдържа и информация за следващите стъпки. Подробни правила за процеса на вземане на решение се съдържат в Правилата за работата на СКН.

Договорите с водещите бенефициенти на одобрените проекти се изготвят на базата на образец. Изпълнението на проектите може да започне едва след като договорите бъдат подписани както от УО, така и от водещия бенефициент.

6.1 ЕТАП 1: ОТВАРЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА И ПРОВЕРКА ЗА АДМИНИСТРАТИВНО СЪОТВЕТСТВИЕ

Ще бъде оценено следното:

- Спазен ли е крайният срок. Ако крайният срок не е бил спазен, предложението ще бъде автоматично отхвърлено.
- Предложението за проект удовлетворява ли всички критерии, указани в Таблицата за проверка на административното съответствие. Ако каквато и да е част от изисканата информация липсва или е погрешна, предложението може да бъде отхвърлено единствено на това основание и ще отпадне от процеса на оценяване.

⚡ **ВАЖНО** Допълнителни пояснения, засягащи административното съответствие и проверката за допустимост на предложенията за проекти могат да бъдат изискани. Работната група за оценка може да поиска представяне на легализиран превод на английски език на подкрепящ документ, в случай, че представеният преводът се счете като неубедителен. Моля, имайте предвид, че допълнителна информация/пояснения не трябва да се изисква, ако одобрението на проекта е възможно без нея.

ПРОВЕРКА ЗА АДМИНИСТРАТИВНО СЪОТВЕТСТВИЕ

ЗА АДМИНИСТРАТОРИ (попълва се от СТС)	
--	--

Регистрационен №	
Проект №	
Водещ партньор	
Партньор/и	
Наименование на проекта	

№	КРИТЕРИИ ЗА АДМИНИСТРАТИВНА СЪВМЕСТИМОСТ	ДА	НЕ
1.	Проектното предложение е получено в срок		
2.	Данните за идентификация са ясно посочени върху външната страна на запечатания пакет		
3.	Водещият партньор не е представил друго предложение за проект (като Водещ партньор) по настоящата покана за представяне на предложения. Всички партньори по проекта (включително водещия партньор) не участват в повече от 5 (пет) проекта (включително настоящия) в рамките на настоящата покана за представяне на предложения.		
4.	Всички части на Формуляра за кандидатстване и подкрепящите документи са предадени в един оригинал и едно печатно копие		
5.	Предаден е електронен вариант на Формуляра за кандидатстване в съответствие с образеца на електронна таблица включен в пакета за кандидатстване, електронните версии на приложенията и подкрепящите документи са предоставени, те са четими и са в изискуемите файлови формати.		
6.	Предадено е резюме на проекта на 3 (три) езика – английски, български и турски език и то съдържа всички атрибути на образеца. Резюмето на проекта съдържа същите дейности като тези, описани в останалите части на формуляра за кандидатстване. Датата на резюмето във формуляра за кандидатстване съвпада с датата на Споразумението за партньорство и съфинансиране.		
7.	Формулярът за кандидатстване е надлежно попълнен съгласно образеца. Всички страници на формуляра за кандидатстване притежават версии с една и съща дата. Електронната версия е напълно идентична с хартиения носител, CD/DVD дискът е организиран в съответствие с насоките и всички файлове са четими.		
8.	Всички раздели на Формуляра за кандидатстване са написани (на компютър) на английски език		
9.	Логическата матрица е предоставена на английски език (Приложение А2)		
10.	Автобиографиите на проектния екип са предоставени на английски език (Приложение 3) и съдържат всички атрибути на образеца. Броят на предоставените автобиографии съответства на броя на персонала, описан в апликационната форма.		
11.	Представено е Партньорско споразумение между всички партньори (Приложение 4)		

Насоки за кандидатстване

12.	Представена е Декларация за допустимост от Водещия партньор (Приложение 5)		
13.	Представена е Клетвена декларация, подписана от Водещия партньор и всички други партньори (Приложение 6)		
14.	Споразумение за партньорство и съфинансиране, подписано и подпечатано от всеки партньор		
15.	Декларация за ангажираност, подписана и подпечатана от всеки партньор (Приложение 7)		
16.	Само за инвестиционни проекти – минималният процент в бюджетна линия 6 за инвестиционни проекти е спазен		
№	ПОДКРЕПАЩИ ДОКУМЕНТИ	ДА	НЕ
17.	Представени са документални и други доказателства (в оригинал или заверено копие) относно актуалния правен статут на всички партньори. (издадени не по-късно от 6 месеца преди датата на кандидатстване, те съдържат всички атрибути, описани в раздел 3.2 от Насоките за кандидатстване. В случай на звено/а (подчинена структура/и) на местни / регионални / национални власти, което се намират в избираемата зона, действащо като партньор (и) - съответният акт за оправомощаване на звеното за опериране в определената територия е приложен.		
18.	Копие на счетоводните разчети на партньорите – Годишен счетоводен баланс и Отчет за приходите и разходите за 2009 г. и 2010 г. /ако е приключена/ <i>(заверени от партньора с „Вярно с оригинала“)</i> .		
19.	Копия от регистрацията на партньорите по БУЛСТАТ/копие от данъчна регистрация и копие на удостоверени за регистрация по ЗДДС <i>(заверени от партньора с „Вярно с оригинала“)</i> .		
20.	Копия от удостоверение, издадени на партньорите от съответната институция (Национална агенция по приходите – за България, Данъчна администрация и Служба за обществено осигуряване – за Турция) за липсата на задължения (данъци и социални осигуровки), издадено не по-късно от 6 месеца преди датата на кандидатстване или план за разсроченото плащане на задълженията, ако има такива <i>(в оригинал или заверено като вярно с оригинала копие от партньора)</i> . <i>Забележка: удостоверение, в което се посочва наличие на задължения, за които не съществува одобрен план за разсрочване е основание за отстраняване. Неприключила процедура за разсрочване на задълженията не се счита за одобрено разсрочване на същите.</i>		
21.	Представено е Решение на местния Орган на самоуправление (Общински съвет)/Борд на директорите или друга подобна институция относно разработката и изпълнението на проекта.		
22.	Представени са легализирани заповеди за делегиране на права от законните представители на партньорите (в случай, че формулярът за кандидатстване и приложените декларации не са подписани от законните представители на Водещия партньор/другите партньори) – в оригинал и в превод на английски език.		
№	ПОДКРЕПАЩИ ДОКУМЕНТИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ДЕЙНОСТИ	ДА	НЕ
23.	В случай, че ще се изпълняват инвестиционни дейности върху държавен имот:		

Насоки за кандидатстване

23.1.	Нотариален акт за собственост или удостоверение за публична собственост върху материалните активи, които ще бъдат обект на строителна дейност (копие заверено от партньора като вярно с оригинала), придружен от актуална скица на имота (копие заверено от партньора като вярно с оригинала)		
23.2.	Споразумение със собственика, в което ясно е заявено, че активите се предоставят с безвъзмездно право на ползване за целите на проекта за период от най-малко 5 години след края на проекта (копие заверено от партньора като вярно с оригинала).		
24.	Ако се налага извършването на инвестиционни дейности, които преминават през частна собственост, е взето съгласието на собствениците и е предоставено в съответния законов формат заедно с копие от нотариалния акт за собственост (копие заверено от партньора като вярно с оригинала)		
25.	Ако се налага извършването на инвестиционни дейности в рамките на територии със специален статут (национални паркове, природни и архитектурни резервати, защитени територии, територии включени в Натура 2000, и т.н.), е предоставена съответната документация (разрешителни, заверки, сертификати, становища) изискуеми съобразно приложимото национално законодателство		
26.	Копие на писмо, издадено от съответния компетентен орган, в което ясно е заявено, че не се изисква Оценка на въздействието върху околната среда (в оригинал или копие заверено от партньора като вярно с оригинала) или Копие на положителната Оценка на въздействието върху околната среда (положително становище от компетентния орган) съгласно изискванията на националното законодателство (в оригинал или копие заверено от партньора като вярно с оригинала)		
27.	Одобрен подробен проект на строеж и издадено разрешение за строеж (ако е приложимо съгласно съответното законодателство). Представена е обяснителна записка, като част от работния проект. Представени са количествено-стойностни сметки за строителните работи и доставките, и те съдържат всички атрибути съобразно Насоките за кандидатстване.		
28.	Представени са подробни технически спецификации (за доставките) с единични и общи цени		
29.	Актуални снимки на обекта, предвиден за интервенция		
КОМЕНТАРИ		ДА	НЕ
Предложението за проект отговаря на всички критерии за административна допустимост			
Име на оценителя:		Подпис на оценителя:	
		Дата на оценка:	

Моля, обърнете внимание, че електронният формуляр отпечатва автоматично текущата дата и час в долния колонтитул на всяка страница, която се нарича "версия" на проекта. Тази версия не може да се модифицира с обикновени средства, а промяната и ще се счита за модифициране на Формуляра за кандидатстване.

Печатната версия на проектното предложение, генерирана от апликационна форма в Excel трябва да има едни и същи дати на всички страници.

📌 ВАЖНО

Само предложения, които отговарят на всички критерии, упоменати в списъка за проверка на административното съответствие, ще бъдат оценявани на етапи за допустимост, техническа оценка и оценка на качеството.

6.2 ЕТАП 2: ПРОВЕРКА ЗА ДОПУСТИМОСТ

Проверката за допустимост е част от оценката на предложението за проект, базирана на критерии за допустимост, както следва:

Партньорите са допустими, когато:

- Всички партньори са допустими съгласно критериите за допустимост, посочени по-долу в раздел 2.2. Критерии за допустимост на Насоките за кандидатстване.
- Всеки партньор е една от организациите, изредени за всяка ос/интервенция.

Предложенията за проекти са допустими, когато:

- Предложенията за проект отговарят на поне едно от следните условия: Съвместна разработка, Съвместно изпълнение, Съвместен екип, Съвместно финансиране

ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С КРИТЕРИИТЕ ЗА ДОПУСТИМОСТ

АДМИНИСТРАТИЧНА ЧАСТ (попълва се от УО)

Регистрационен №	
Проект №	
Водещ партньор	
Други партньор/и	
Наименование на проекта	

№	КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ	ДА	НЕ
1.	Всички партньори са регистрирани в трансграничния регион. В случай на звено/а (подчинена структура/и) на местни / регионални / национални власти, което се намират в избираемата зона, действащо като партньор (и), което не е юридическо лице, съответният акт за оправомощване показва, че териториалният му обхват е в рамките на трансграничния регион.		
2.	Поне един партньор от всяка страна на трансграничната зона участва в проекта		
3.	Водещият партньор е регистриран в допустимата гранична зона най-малко 12 месеца преди крайния срок за подаване на предложения за проекти по текущата Покана за подаване на предложения		
4.	Всички партньори удовлетворяват критериите за допустимост съобразно Секция 2.2.1. на Насоките за кандидатстване.		
5.	Периодът на изпълнение не надхвърля максималната продължителност на проекта по област на интервенция, както е указана в Насоките за кандидатстване		
6.	Стойността на исканата финансова подкрепа е съобразена с праговете, посочени в Насоките за кандидатстване		
7.	Процентът на съфинансиране от ЕС и националните фондове е в рамките на праговете, посочени в Насоките за кандидатстване		
8.	Поне едно от следните условия е изпълнено: Съвместна		

Насоки за кандидатстване

	разработка, Съвместно изпълнение, Съвместен екип, Съвместно финансиране		
9.	Проектното предложение засяга само една ключова област на интервенция.		
КОМЕНТАРИ		ДА	НЕ
Проектното предложение отговаря на всички критерии за допустимост			
Име на оценителя:	Подпис на оценителя:	Дата на оценка:	

⚡ ВАЖНО Само предложенията, които отговарят на всички критерии, упоменати в списъка за проверка на допустимостта, ще бъдат оценявани на етапа за техническа оценка и оценка на качеството.

6.3 ЕТАП 3: ТЕХНИЧЕСКА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО

Оценката на качеството на предложенията, включително на предложения бюджет, капацитета на кандидата и неговите партньори, се извършва в съответствие с критериите за оценка, изложени в Таблицата за оценка по-долу. Има два вида критерии за оценка: критерии за подбори и критерии за възлагане.

Критериите за подбор са предназначени да помогнат при оценяването на финансовия и оперативен капацитет на кандидатите, за да се гарантира, че те:

- разполагат със стабилни източници на финансиране, достатъчни да поддържат тяхната дейност през целия период на изпълнение на дейностите и, когато е необходимо, да участват в тяхното финансиране;
- Разполагат с управленския капацитет, професионалната компетентност и квалификациите, които се изискват за успешното завършване на предложения проект.

Това се отнася и до партньорите на кандидата.

Критериите за възлагане позволяват да се оцени качеството на подадените предложения по отношение на поставените цели и приоритети, и да бъде предоставена безвъзмездна финансова помощ за дейности, които увеличават максимално цялостната ефективност на поканата за предложения. Тези критерии дават възможност за подбор на предложения, за които Управляващия орган има увереността, че съответстват на неговите цели и приоритети, и гарантират прозрачността финансиране от Европейската общност. Те покриват такива аспекти като целесъобразността на дейността, нейната съгласуваност с целите на поканата за предложения, качеството, очакваното въздействие, устойчивостта и рентабилността.

Оценяване:

Критериите за оценка са разделени в секции и подсекции. Всяка подсекция получава точки между 1 и 10.

Забележка за Секция 1. Управленски капацитет

Ако общата средна оценка е под 10 точки за секция 1, предложението за проект няма да бъде предложено за финансиране.

Забележка за Секция 2. Съгласуваност с програмата и другите документи и стратегии

Ако общата средна оценка е под 15 точки за секция 2, предложението за проект няма да бъде предложено за финансиране.

ТЕХНИЧЕСКА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО

ЧАСТ ЗА ТЕХНИЧЕСКА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО (попълва се от УО)

Регистрационен №				
Проект №				
Водещ партньор				
Други партньор/и				
Наименование на проекта				
УПРАВЛЕНСКИ КАПАЦИТЕТ				
№	КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР	Мак с. оценка	Справка	
1.	Партньорите имат опит в управлението на подобни или други проекти, финансирани от ЕС	5	Раздел I т.1.3.	
	<i>Всички партньори са изпълнили 3 или повече проекти</i>			5 точки
	<i>Всички партньори са изпълнили поне 1 – 2 проекта</i>			4 точки
	<i>Всички партньори са изпълнили поне 1 проект</i>			2-3 точки
	<i>Един от партньорите има опит</i>			1 точка
2.	Предложеният екип на проекта има капацитета да управлява проекта	5	Раздел II т.6.1., т.6.2. & автобиографии на членовете на предложения проектен екип	
	<i>Целият проектен екип има опит в управлението на проекти и опит съобразно длъжността която ще заема</i>			5 точки
	<i>Повечето (повече от половината) членове на екипа на проекта имат опит в управлението на проекти и опит за позициите, които ще заемат</i>			3 точки
	<i>Някои членове на екипа на проекта (по-малко от половината) имат опит в управлението на проекти и опит съобразно длъжността, която ще заемат</i>			2 точки
	<i>Един член на екипа на проекта има опит в управлението на проекти и опит съобразно длъжността, която ще заема</i>			1 точка
3.	Участие на партньорите в управленския екип на проекта	5	Раздел II т.6.1. & т.6.2.	
	<i>Еднакво участие на всички партньори и на двете страни (България и Турция) в екипа</i>			5 точки
	<i>Балансирано участие на всички партньори и на двете страни в екипа (в случай, че участието на партньор / държава не надвишава участието на другия партньор / държава с повече от 50%)</i>			4 точки
	<i>Небалансирано участие, но на всички партньори</i>			3-4 точки
	<i>При няколко партньора – липса на участие на някои от тях</i>			1-2 точки
	<i>При участие само на един партньор/страна</i>			1 точка
4.	Персонал, технически капацитет и финансова стабилност на партньорите по проекта	5	Раздел I т.2.2.	

Насоки за кандидатстване

	<i>Всички партньори имат постоянен персонал, добър технически капацитет и финансова стабилност</i>	5 точки		
	<i>Някои партньори имат постоянен персонал, добър технически капацитет и финансова стабилност</i>	2-4 точки		
	<i>Млади организации/без стабилност на всички партньори</i>	1 точка		
	МЕЖДИНЕН СБОР		20	
СЪОТВЕТСТВИЕ С ПРОГРАМАТА И ДРУГИ ДОКУМЕНТИ И СТРАТЕГИИ				
№	КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР	Мак с. оце нка	Справка	
5.	Проектът съответства на общите и съответните специфични цели на програмата и на целите на една от приоритетните оси и една от областите на интервенция и съответните показатели	5	Раздел II т.3.1. т.3.2.	
	<i>Ясно съответствие</i>	5 точки		
	<i>Частично съответствие</i>	2-4 точки		
	<i>Няма съответствие</i>	1 точка		
6.	Ясно дефинирани и стратегически подбрани целеви групи	5	Раздел II т.3.4.	
	<i>Ясно дефинирани и количествено изразени целеви групи</i>	5 точки		
	<i>Неясно описание на целевите групи</i>	2-4 точки		
	<i>Няма дефинирани целеви групи</i>	1 точка		
7.	Проектът отговаря на конкретните нужди и органичения на граничния регион	5	Раздел II т.1.4., 3.1. 3.2.	
	<i>Предвидените дейности са много добре описани и добре обосновани по отношение на съответствието им на нуждите на граничния регион: те са навременни и подходящи</i>	5 точки		
	<i>Предвидените дейности, свързани с нуждите на граничния регион са описани и частично обосновани</i>	3 точки		
	<i>Недостатъчно описани и не добре обосновани са дейностите по отношение на нуждите на граничния регион</i>	1 точка		
8.	Съгласуваност на проекта с други програми и/или стратегии	5	Раздел II т.5.1. & т.5.2.	
	<i>Ясно демонстрирана съгласуваност</i>	5 точки		
	<i>Неясна или неопределена съгласуваност</i>	2-4 точки		
	<i>Няма демонстрирана съгласуваност</i>	1 точка		
9.	Проектът съдържа елементи на добавена стойност, които осигуряват съгласуваност със следните хоризонтални теми: равни възможности, устойчиво развитие и климатични промени	5	Раздел II т.5.3. Споменав а се	

Насоки за кандидатстване

Предвидените дейности, целевите групи, както и целите на проекта са съгласувани с 3 от горните хоризонтални теми	5 точки		
Предвидените дейности, целевите групи, както и целите на проекта обхващат 2 от горните хоризонтални теми	3 точки		
Съгласуваност с 1 от горепосочените хоризонтални теми	2 точки		
Ниска добавена стойност	1 точка		
МЕЖДИНЕН СБОР		30	

МЕТОДОЛОГИЯ				
№	КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР	Мак с. оценка	Справка	
10.	Предложените дейности по проекта са подходящи и логическата последователност цел-дейности-резултат е спазена	5	Раздел II т.3.3 & т.3.5.	
	<i>Пълна съгласуваност между цели, дейности и резултати. Предложените дейности съответстват пряко на нуждите.</i>			5 точки
	<i>Добре описана последователност между целите, дейностите и резултатите, но липсват някои детайли.</i>			4 точки
	<i>Недобре описана последователност между целите, дейностите и резултатите, но липсват някои детайли.</i>			3 точки
	<i>Дейностите са твърде теоретично описани и е трудно да се прецени дали ще се достигнат описаните резултати от проекта</i>			2 точки
	<i>Ниско ниво на съответствие</i>			1 точка
11.	Дейностите по проекта (включително и дейностите за информация и публичност) са реалистични, добре дефинирани и подкрепени от придружителни документи (в случай на строителство и доставки)	5	Раздел II т.3.5. Споменаване се бегло	
	<i>Отлично дефинирани, обосновани и реалистични дейности</i>			5 точки
	<i>Много добре дефинирани и обосновани дейности, но не много реалистични</i>			4 точки
	<i>Добре дефинирани и обосновани дейности, но не много реалистични</i>			3 точки
	<i>Недостатъчно дефинирани и обосновани дейности</i>			2 точки
	<i>Зле дефинирани и обосновани дейности, нереалистични дейности</i>			1 точка
12.	Трансгранично въздействие на проекта	5	Раздел II т.1.3. Споменаване се бегло	
	<i>Силно трансгранично въздействие</i>			5 точки
	<i>Задоволително трансгранично въздействие</i>			3 точки
	<i>Няма трансгранично въздействие</i>			1 точка

Насоки за кандидатстване

13.	План за действие и отговорности на партньорите	5	Раздел II т.3.6.	
	<i>Ясен и осъществим план за действие и отговорности на партньорите</i>			5 точки
	<i>Някои от дейностите не са добре обосновани/някои от отговорностите са неясни</i>			2-4 точки
	<i>Неясен план за действие и отговорности на партньорите</i>			1 точка
14.	Ниво на ангажираност и участие на партньорите по проекта в дейностите	5	Раздел II т.3.5.	
	<i>Еднакво участие на всички партньори и на двете страни в дейностите и равно разпределение на отговорностите.</i>			5 точки
	<i>Балансирано участие на всички партньори (в случай, че един партньор / държава не надвишава участието на друга партньор / държава с повече от 50%)</i>			4 точки
	<i>Небалансираното разпределение на дейностите между партньорите по проекта, но всички партньори са включени</i>			2-3 точки
	<i>Един партньор / държава не участва в проектните дейности и отговорности</i>			1 точка
15.	Показатели за продукти и резултати	5	Раздел II т.4.1. & т.4.2.	
	<i>Предоставени са показатели, които са количествено изразени и съответстващи на дейностите</i>			5 точки
	<i>Показателите са количествено изразени и съответстващи на дейностите но реално не биха могли да бъдат достигнати</i>			4 точки
	<i>Показателите са определени количествено, но някои от тях не са конкретизирани и не са съотносими с дейностите по проекта.</i>			3 точки
	<i>Повечето от показателите не са ясно определени / обективно проверими / количествено определени</i>			2 точки
	<i>Представени са несъотносими показатели</i>			1 точка
16.	Потенциални мултиплициращи ефекти от проекта и устойчивост на очакваните резултати след приключване на финансирането от ЕС	5	Раздел II т.4.3. & т.4.4.	

Насоки за кандидатстване

	Кандидатът ясно и логично е описал мултиплициращия ефект и е анализирал различните аспекти на устойчивостта. Ползите от проекта са реалистични и ще продължат да съществуват и след приключване на проекта. Финансовата устойчивост е доказана.	5 точки		
	Съмнителен мултиплициращ ефект и устойчивост	2-4 точки		
	Няма възможен мултиплициращ ефект или устойчивост	1 точка		
МЕЖДИНЕН СБОР			35	
БЮДЖЕТ				
№	КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР	Мак с. оценка	Справка	
17.	Предложените разходи са необходими за изпълнението на проекта, а заложените цени са реалистични и се основават на пазарните	10	Раздел III Споменаване се бегло	
	Планираните разходи напълно съответстват на предложените дейности. Очакваните резултати са съпоставими с предвидените разходи. Кандидатът е избрал оптималното решение за ефективността на разходите. Всички очаквани разходи са необходими за изпълнението на проекта. Всички цени са реалистични и основани на пазарните. Не са необходими бюджетни намаления / ревизии	10 точки		
	Планираните разходи съответстват на предложените дейности. Очакваните резултати са съпоставими с предвидените разходи, но частично намаление (до 10% от общия бюджет на проекта) на определени бюджетни позиции и / или единични цени ще оптимизира ефективността на разходите.	6-8 точки		
	Планираните разходи съответстват на предложените дейности. Очакваните резултати са съпоставими с предвидените разходи. Сериозно намаление на бюджетни позиции и / или единични цени (от 10 до 25% от общия бюджет на проекта) е необходимо за оптимизиране ефективността на разходите	4- 5 точки		
	Очевидно е, че разходите за проекта в голяма степен надхвърлят очакваните ползи за целевия регион и целевите групи. Някои разходи не са свързани с предложените дейности. Необходимо е голямо намаление на бюджетните позиции и / или единични цени (повече от 25% от общия бюджет на проекта)	1-3 точки		
	Повечето предвидени разходи не са необходими за изпълнение на дейностите по проекта. Предвидените разходи не съответстват на проектните дейности. Повечето заложен цени не са реалистични и не се базират на пазарните.	1 точка		

Насоки за кандидатстване

	<i>Бюджетът се нуждае от пълна ревизия в този аспект</i>			
18.	Максимален размер на бюджетните линии и съотношения между бюджетните линии		5	Раздел III Таблица 2

Насоки за кандидатстване

	Максималните и минимални размери на всички бюджетни линии са взети под внимание. Кандидатът е избрал оптималното решение съобразно вида на проекта за разпределение на разходите между всички бюджетни редове, и е предвидил достатъчен бюджет за дейности за информация и публичност.	5 точки		
	Някои максимални размери за бюджетните линии не са взети предвид. Разходите за някои бюджетни пера са над/подценени или/и някои бюджетни пера са неоснователно пренебрегнати	2-4 точки		
	Максималните размери за бюджетните линии не са взети предвид. Не е предвиден бюджет за информация и публичност. Бюджетът се нуждае от пълна ревизия в този аспект	1 точка		
19.	Разбивка (разпределение) на бюджета между партньорите		5	Раздел III Таблица 4
	Равномерно (но не равно, тъй като някои разходи са относими само до водещия партньор) разпределение на бюджета между партньори и държави.	5 точки		
	Балансирано бюджетно разпределение между партньори и държави (в случай, че бюджета на един партньор / една страната надвишава бюджета на друг партньор / друга страна от 25 до 75%)	4 точки		
	Небалансирано разпределение на бюджета между партньори и държави (в случай, че бюджета на един партньор / една страната надвишава бюджета на друг партньор / друга страна от 75 до 150%)	2-3 точки		
	Напълно небалансирано разпределение на бюджета между партньори и държави (в случай, че бюджета на един партньор / една страната надвишава бюджета на друг партньор / друга страна с повече от 150%)	1 точка		
	МЕЖДИНЕН СБОР		20	
	ОБЩО		100	
КОМЕНТАРИ				
Препоръка				
Име на оценителя:		Подпис на оценителя:		Дата на оценка:

👉 ВАЖНО

Максималният резултат от техническата оценка е 100 точки. Само проекти с оценка от 65 нагоре ще бъдат предложени за финансиране

С оглед на съществуващите добри административни практики, Работната група за оценка може да изключи кандидат на всеки етап от процеса за оценка по процедурата, когато е очевидно, че същият не отговаря на критериите за допустимост.

Предварителен подбор

След оценката, ще бъде изготвена таблица съдържаща списък на предложенията, класирани според техния общ резултат и в рамките на наличния финансов ресурс. Ще бъде създаден и списък с резерви, въз основа на същия критерий.

Оценка на проекта и процедура за подбор

Lead partners/beneficiaries – Водещи партньори/бенефициенти

Partners' agreement(s) – Партньорско споразумение(я)

Other partners/beneficiaries – Други партньори/бенефициенти

7 Договаряне

Водещият партньор на одобрена операция следва да сключи **Договор по ИПП за безвъзмездна финансова помощ** за общия размер на средства по ИПП със Управляващия орган.

Преди да сключи договора Управляващият орган има правото да проведе преговори за ревизия на бюджета (ако е необходимо).

Преди да сключи договора Управляващият орган актуализира данните по него и определя в приложенията специфичните и изрични изисквания, които крайният бенефициент следва да спазва.

След сключването на Договора по ИПП за безвъзмездна финансова помощ, Водещият партньор носи отговорност за изпълнението на финансираната по линия на ЕС операция.

Проект на **Договор за безвъзмездна финансова помощ** е представен в **Приложение С на тези Насоки за кандидатстване.**

Речник на термините

Кандидат	Юридическо лице, което отговаря на критериите за допустимост и което кандидатства за финансиране по програмата
Бенефициент	Кандидат, чието предложение за проект е одобрено за финансиране
Допустими разходи	Разходи, извършени от Бенефициента по операции, финансирани чрез програмата, които може да се финансират от структурни инструменти, както и от държавния бюджет и/или чрез собствен финансов принос на Бенефициента
Допустима зона / регион	Граничната зона на България включва областите Хасково, Ямбол и Бургас. Граничната зона на Турция включва провинциите Едирне и Къркларели.
Водещ партньор	Кандидат, определен от партньорите, участващи в проекта, отговорен за координиране на процеса на разработване, подаване и изпълнение на конкретния проект
Управляващ орган	Структурата, отговорна за управление на оперативната програма, е ГД „Управление на териториалното сътрудничество“ в Министерство на регионалното развитие и благоустройството на България.
Национален партниращ орган	Аналогът на Управляващия орган в партньорската държава – Министерство по въпросите на Европейския съюз на Република Турция
Приоритетна ос	Стратегически приоритет в рамките на оперативната програма, който включва група взаимосвързани ключови области на интервенция и операции с измерими специфични цели
Партньор	Всеки кандидат, участващ в проект
Проект	Операция, за която се търси финансиране по Програмата; описана във Формуляра за кандидатстване и неговите приложения.

Списък на съкращенията

ОО	Одитиращ орган
ФК	Формуляр за кандидатстване
БГ	Република България
СО	Сертифициращ орган
CARDS	Програма за помощ от Общността за реконструкция, развитие и стабилизация на Западните Балкани
ТГС	Трансгранично сътрудничество
АРП	Анализ на (съотношението) разходи-ползи
ЕК	Европейска комисия
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЕС	Европейски съюз
ГД	Генерална Дирекция
ПР	Правителствено Решение
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИПП	Инструмент за предприсъединителна помощ
ИТ	Информационни технологии
СКН	Съвместен комитет за наблюдение
СТС	Съвместен технически секретариат
УО	Управляващ орган
МФ	Министерство на финансите (Република България)
ИСУ	Информационна система за управление
МР	Меморандум за разбирателство
ДЧ	Държава-членка
НО	Национален партниращ орган
НПО	Неправителствена организация
NUTS	Класификация на териториалните статистически единици
ОП	Оперативна програма
ОПРР	Оперативна програма „Регионално развитие“
РС	Персонален компютър
PR	Връзки с обществеността

Насоки за кандидатстване

ФАР ТГС	Phare (P oland H ungary A id for R econstruction of the E conomy) – Програма „ФАР“ за трансгранично сътрудничество
PRAG	Практическо ръководство за договорни процедури, финансирани от общия бюджет на Европейските общности в контекста на външни действия
АРР	Агенция за регионално развитие
НРД	Научноизследователска и развойна дейност
СОВОС	Стратегическа оценка на въздействието върху околната среда
МСП	Малки и средни предприятия
СОП	Секторна оперативна програма
SWOT	Силни страни, слаби страни, възможности, заплахи
ТП	Техническа помощ
ДДС	Данък добавена стойност
РДВ	Рамкова директива за водите